

Vähem ametnikke, ent sama suur riigiaparaat

Homme peavad riigiasutused teada andma, millised teenistujad saavad lihtsa töölepingu. 75% peaks jätkama ametnikena. lk 8

Leidurlapsed

Selleks et mitte eestlaste kombel noorte tehnikahuvi puuduse üle pead vangutada, pani Rootsi põhikoolilapsed leiutama. lk 6–7

NO99 meelt ei lahuta

Teater NO99 uus lavastus „Iga eht südameleöö“ ergutab küsimusi esitama, ent paratamatult kaasneb sellega tunne, et saalis istumine on kohati piin. lk 13

Turvalisusjaohutus

Tänase lehe vahel ●●● EestiPäevaleht

EestiPäevaleht

HIND EESTIS 1,15 EURO | VÄLISMAAL 2,10 EURO | NR 41 | KOLMAPÄEV, 27. VEEBRI 2013

ajaleht.epl.ee

Foto: Vallo Kruuser

Suusaliidu eksjuht: Veerpalu võib dopingukütid seljendada

Endine suusaliidu peasekretär **Jüri Järv** ütleb, et märkide järgi võib spordiarbitraaž teha homme Andrus Veerpalu sooviva otsuse. Järv meenutab ka ligi kaks aastat kestnud vaidluste tagamaid ning suusaliidu tehtud otsuseid. lk 2–3

Priit Kama: PPA konkursil osaleja peab arvestama kriitikaga

Siseministeeriumi komisjoni ja siseministri sihtotsinguga politsei- ja piirivalveamet (PPA) juhiks kutsutud justiitsministeeriumi asekanter Priit Kama leiab intervjuus Eesti Päevalehele, et organisatsiooni väljast juhtima toodud inimese puhul on pinged asutuses loomulikud. Nimelt ennustatakse, et kui valit-

sus Kama PPA juhiks nimetab, ootab uut juhti ees konflikt organisatsiooniga, sest toimunud konkurs ja hilisem sihtotsing pole kellelegi head muljet jättnud.

Kama viitas, et valitsus pole teda veel ametisse nimetanud, kuid arvas, et kes iganes PPA juhiks saab, seisab silmitsi raske tööga, sest lahen-

damist vajavaid probleeme on palju. „Oskan enda kogemusest öelda seda, et minu määramine vanglateenistusse oli teadlik valik tuua keegi väljast, mis kindlasti oli ka probleemne. Inimesed ei osanudki väga täpselt oletada, mis saama hakkab. Arvan, et ikka on nii, et kui juhti peetakse vajalikuks tuua väljast, siis alati on

suuremal või väiksemal määral pinge olemas,” tõdes Kama.

Kui uus juht ei tule just organisatsiooni seest, soovib Kama tal keskenduda praktilisele tööle ning selle käigus annavad pinged tõenäoliselt järk-järgult järele, kui tehakse enam-vähem õigeid asju. „Eraldi jutlustada teemal, et mingisugused hirmud on as-

jatud, pole eriti tõhus. Tuleb lihtsalt vaadata, millisest otsast probleemide lahendamiseks peale hakata, ja neid jõudumööda oma oskustega lahendada. See ei puuduta kindlasti ainult minu isikut, vaid üldiselt millist võimalikku juhti, kes sinna võiks tööle minna,” lisas Kama.

Polevat umbusaldamine

Ta märkis, et ei pea probleemiks seda, kui valitsus teda ametisse ei nimeta. „Mina isiklikult küll ei tunneks, et see oleks umbusalduse avaldamine,” kinnitas Kama. Tema sõnul ongi PPA peadirektori

ametkoht selline, mida palju kritiseeritakse, ja sellega peab arvestama. „Kui PPA peadirektori kandidaatiks keegi, kes ei kannata konkursiga seotud raskusi välja, siis võiks väga sügavalt kahelda, kas ta saab selle tööga näiteks viie aasta jooksul hakkama, kui võib ette tulla väga keerulisi olukordi. Nii et neis protsessides tuleb vaadata, kuidas peaks minema vanglateenistusel, PPA-l, kuidas saab teoks tehtud Ida-Viru strateegia. Juhtide hea käekäik pole selles eriline otsustuskriteerium,” leidis Kama.

● Kärt Anvelt
Intervjuu lk 5

JUHTKIRI

Möödutundetu kampaania

Kalender soosib Tallinna linnapead – tänavu langevad kokku Rahvarinde asutamise kongressi 25. aastapäev ning kohalike omavalitsuste valimised. Aastapäev on 1.–2. oktoobril, valimised on 20. oktoobril. Ideaalne! Täpsemalt öeldes – ideaalne Edgar Savisaarele, kellel Rahvarinde tekimises oli kahtlemata tähtis roll. Teiste erakondade eesotsas tollaegseid poliitikuid enam eriti pole, seega on Savisaarel hea võimalus aastapäev iseenda ja oma erakonna valimiskampaania teenistusse panna.

Olgu peale, teatud piirini võib seda kannatada – kas on olemas mõni poliitik, kes sellist kalendri kingitust oma valimiskampaania huvides ära ei prooviks kasutada? Aga Savisaarel, nagu sageli, ei ole ka selle ürituse puhul möödu-tunnet. Hea ettekäände linna rahakraanide avamiseks on Savisaarele jätnud ka ta vastased, kes on leppinud Eesti taas-iseseisvumisaaja sündmuste lahterdamisega „meie-teie” põhimõttel. Nõnda saabki Savisaar kuulutada: „Me ootasime kaua, kas, millal ja kuidas vabariigi valitsus otsustab tähistada Rahvarinde 25. aastapäeva. Me ei saanud mingeid märke, et seda kavatsetakse teha.”

Tehakse film, korraldatakse Eestit läbiv kontserdituur, avatakse Vabaduse väljakul praeguse Ahhaa keskuse ruumides Rahvarinde muuseum...

Rahvarinde muuseumi kohta saab juba üht-teist öelda, kahjuks mitte positiivset. Sellepärast, et muuseum hakkab asuma kohas, kus praegu tegutseb teaduskeskuse Ahhaa

Ahhaa keskusest
Väljapuksimisena
Savisaare muuseumile
ruumi tegemiseks asi
paraku siiski paistab.

mis aprillini on Ahhaa keskuse käsutuses, avatakse 1. juunil Energia Avastuskeskuse teadusnäitused. Rahvarinde muuseum, niisiis, saab umbes kolmandiku sealsest pinnast.

Ahhaa keskus ütleb viisakalt, et linn neid välja ei puksinud. Väljapuksimisena asi paraku paistab – linn oli valmis lepingut aasta jagu pikendama, kuid Ahhaa keskusele sobimatutel tingimustel, mistõttu keskus otsustas lepingu lõpetada. Ahhaa keskuse külastajatel, keda on olnud palju, on igatahes alust etteheideteks, sest asemele tulev teaduskeskus on ju surutud kolmandiku võrra väiksemale pinnale.

Me ei taha öelda, et Rahvarinne ei vääri muuseumi. Me tahame öelda, et seda ei tohi teha populaarse ja noortes teadushuvi tekitamiseks vajaliku keskuse arvel. Savisaarel oleks õige otsida Rahvarinde muuseumile teine koht. ●

REPLIIK

Maamaksu grimassid

Pärast eilses lehes ilmunud maamaksulugu helistas toimetusse Viimsi valla elanik, kes oma hektarilise kinnistu eest peab sel aastal tasuma maamaksu 1400 eurot aastataguse 870 euroga võrreldes. 530 eurot rohkem maatüki eest, mis on kuulunud tema perekonnale juba põlvkondi. Seega ei saa siin demagoogitseda teemal „kui juba on jõudnud nii suure tüki osta, küll jaksab ka maksu maksta”.

Inimene peab maksma endale kuuluva – samuti kodualuse – maa eest lisaks ühe kuu netopalga, aga riik ja omavalitsused kemplevad sel ajal, kes sellise „maksu-bastuse” au endale saab. Need 70 000 inimest, kellele sel aastal ühtegi maksuteatist ei laeku, on pigem need, kelle kinnistu maamaks moodustas marginaalse osa väljaminekutest juba enne vabastust. ● **Ann-Mari Nergi**

Lk 10: Raul Reino: linna kolimise trendi süvendavad alused müüdid
Lk 11: Art Kuum: kehtestagem üle Eesti ühtne maamaksumäär

EL-I PRESIDENT VAN ROMPUY EESTIS

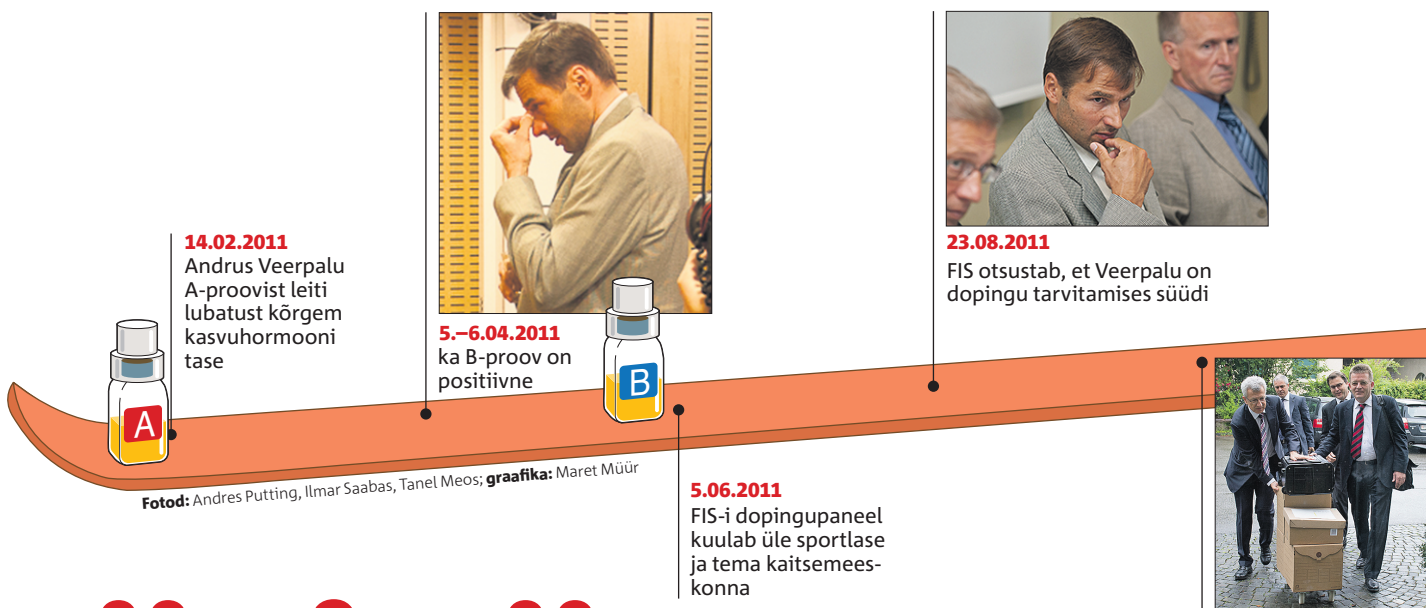
Tallinnas visiidil viibiv Euroopa Liidu ülemkogu eesistuja Herman Van Rompuy kiitis peaminister Andrus Ansipiga kohtumisel Eesti käitumist majanduskriisi ajal. „Kui kriis algas, sai Ees-

ti ränga löögi, kuid on praegu-seks läbi teinud tõsise taastumise. Eesti pole mitte ainult heaks näiteks, vaid ka inspiratsiooniks, kuidas majanduskriisis toimida,” sõnas Van Rompuy. **EPL**

PPA AJUTINE JUHT

Neljapäeval saab politsei- ja piirivalveameti peadirektori kohusetäitjaks ameti peadirektori asetäitja piirivalve alal Tõnu Hunt, kes püsib sellel kohal uue peadirektori ametisseasumiseni. **Delfi**

Jüri Järv: otsus võib Andruse jaoks positiivne tulla

Homme peaks kulmineeruma kaks aastat kestnud ootus: spordi arbitraažikohus otsustab, kas Andrus Veerpalu jääb dopingutarvitamises süüdi või seljatakse kahekordne olümpiavõitja ja tema tiim nii rahvusvahelise suusaliidu kui ka maailma antidoping agentuuri.

● Jüri, kui palju sa praegu, ligi kaks aastat hiljem mõtled kevad-talvele 2011?

Ega ma väga mõtle. Lõpetasin teema enda jaoks ära, tunnistasin tehtud vigu, vabandasin ja läksin eluga edasi. Ajal, mil me ei saanud infot välja öelda, hoidsime seda kinni. Kui saime rääkida, seda ka tegime. Praegu on rohkem sportlik huvi, kuhu suunas otsus tuleb.

● Missugune see suund siis on?

Mingid märgid näitavad, et otsus võib tulla Andruse jaoks positiivne.

● Järeldad sa seda, kuna otsuse tegemine on jäänud venima?

Järeldan millegi muu ja palju konkreetsema pealt, kuid ma ei saa seda praegu kommenteerida. Samal ajal ei oska ma ju kindlalt öelda, mispidi otsus tuleb ja kuidas nad seda for-

muleerivad. Suure organisatsiooni maine on kaalul.

● Veerpalu kaitsetiimi kuuluv professor Sulev Kõks andis Eesti Päevalehele avameelse intervjuu, kus kritiseeris teravalt maailma antidoping agentuuri WADA tegemisi. Kas mitte sealt ei või välja lugeda, et tema aimab ka, mis otsus tuleb?

Ma ei oska seda öelda. Kõks on sõltumatu. Emotsioon, mis loos väljendus, näitas, et ta oli üsna vihane. Tema

kommentaari tuleks Veerpalu juhtumist taustateadmises, norraka (käija Erik Tysse – toim) juhtumist võrrelda. Ega Eesti antidoping juhatuse liige Kristjan Port saanudki oma kommentaaris rohkemat öelda, kui ta ütles. Arvan, et tal pole infot, mis WADA-s tegelikult toimub. Ta teab Eestis toimuvat. Samal ajal on Port oma organisatsiooni esindaja ja kui ta isegi on midagi kuulnud, ei lähe ta spekulerima. Tema kaitseb oma organisatsiooni mainet.

● Kas kohalik antidoping teigi teile liiga?

Ametlikult mitte, kuid fakt on, et info [positiivsest dopinguproovist] oli olemas ka neil, kellel seda poleks tohtinud olla.

● Nii et kui sina sõitsid Oslo MM-ile ja sinu teada teadis Veerpalu positiivsest A-proovist vaid viis inimest, oli neid märksa rohkem?

Teati erinevalt: kes teadis paberil fakti, kes suulist infot. Aga levima jutt hakkas.

A-proovist

Kes teadis positiivsest proovist paberil fakti, kes suulist infot. Jutt aga hakkas levima.

● Mis käitumismudelid üldse laual olid, kui saite teada Veerpalu positiivsest proovist?

Teoreetiliselt olid kõik variandid laual. Aga praktiliselt vaid see, et räägime FIS-i dopingupaneeli otsuse järel või B-proovi avamise järel. Pealegi määras palju ka algav Oslo MM, me ei saanud oma sportlase ega mänge tervikuna ohtu seada. Reeglite järgi peab avalikustama dopingujuhtumit pärast

dopingupaneeli otsust. Nii oleks pidanud ka seekord minema.

● Samal ajal oli leke juba nii suur, et seda peatada polnud võimalik ei teil ega FIS-il.

Enne B-proovi avamist ei olnud asi ametlik ja loomulikult lootime, et B-proov tuleb negatiivne. Viimase hetkeni. Kuna nii palju oli kaalul, polnud mingit mõtet laviini enne lõplikku kindlust valla lasta.

● Arvad sa tõesti, et kui B-proov oleks olnud negatiivne, poleks see juhtum kunagi välja tulnud?

Olukord olnuks siis teine. Plahvatusjõud olnuks kordades väiksem, kuna positiivset proovi poleks kokkuvõttes olnudki.

● Kas te ei kaalunud tulla algusest peale tõega välja ja öelda, et juhtunud on anomaalia. Ning negatiivne B-proov oleks kõik kired kustutanud. Vaikselts asju ajades tekivad alati küsimused.

Teoretiseerides oleks olnud sellisel juhul skandaalis kolm haripunkti: A-proovi avalikustamine, B-proovi avalikustamine ja FIS-i dopingupaneeli otsus. Aga ka pakutud variant

Täna digilehes

••• Euroopa telekommunikatsioonifirmad lubavad Apple'i ja Google'i monopoli kukutada
••• Gérard Depardieu tunneb end juba vägagi venelasena

TALLINNA TEEAUGUD SEGAVAD POLITSEI TÖÖD

Põhja prefektuuri korrakaitsebüroo juhi Kristian Jaani sõnul juhtub Tallinnas auklike tänavate tõttu nii palju õnnetusi, et nendega tegelemiseks kulub ühe patrulli tööpäev, mis tähendab polit-

seile umbes 9500 euro eest tööd. „Tekib küsimus, kas aukus tänavate fikseerimise asemel oleks korrakaitjad saanud hoida ära mõne kuriteo või päästa kellegi elu ja tervise?” sõnas ta. **Delfi**

RAHVAKOGU

Kõigil huvilistel on nüüd võimalik tutvuda jaanuaris Rahvakogu.ee lehele sisestatud ettepanekute ja kommentaaride kokkuvõtetega, mida järgmise kümne päeva jooksul järjest avalikustatakse. **EPL**

BONNIERI PREEMIA

Möödunud aasta töö eest võitis uuriva ajakirjanduse auhinna ehk Bonnier'i preemia Äripäeva ajakirjanik Piret Reiljan, kes kirjutas maanteeameti juhtide suusareisidest. **EPL**

Juuni lõpp – juuli algus 2012

Paar-kolm nädalat pärast ülekuulamist jääb otsus välja kuulutamata

Augusti lõpp 2012

Ka paar nädalat pärast olümpiat ei tee kohus otsust

30.09.2012

Otsus lükatakse veel kord edasi, sest dopinguproovi kohta on tekkinud lisaküsimusi

15.10.2012

Aivar Pilve sõnul saatis Andrus Veerpalu kaitsetiim rahvusvahelisse spordiarbitraaži oma viimased selgitused. Pilv lubab, et otsus tuleb novembri lõpus

Novembri lõpp 2012

Otsuse tulek venib taas

28.02.2013

Peaks otsus lõpuks avalikuks saama

Otsuse väljakuulutamise lükatakse korduvalt edasi

Andrus Veerpalu dopingusaaga on kestnud üle kahe aasta

Suusaliidu peasekretäriks teisel katsel

Jüri Järv läks suusaliitu tööle 2004. aastal. Kuigi ta on alati olnud aktiivne harrastussportlane, polnud tal sel ajal suusamisega muud sidet kui 2001. aasta Tartu maratoni 539. koht.

„Töötasin Esmofonis, korraldasime rulluisutamise etappe, millest üks oli Saku suverull. Seal sain kontakti Alar Arukuusega (Tehvandi spordikeskuse juht – toim),” meenutas Järv. Kui suusaliit peasekretäri kohale konkursi korraldas, osales ka Järv, kuid esimesel korral ta valituks ei osutunud. „Kui aga väljavalituga koostöö ei edenenu, helistas Arukuus ja küsis, kas ma olen ikka huvitatud,” rääkis Järv, kelle tööleping suusaliiduga lõpetati 2011. aasta lõpus.

Praegu harrastab Järv endiselt kergejõustikku, treenib aktiivselt enda vormis hoidmiseks, kuid hoiab ka suusatajate tegemistel silma peal. „Suusaliidus sees olles vaatasin muidugi kõike teise pilguga – kuidas meie omadel läheb, kuidas lubadused peavad, milline on meediakajastus. Nüüd saan rahulikult jälgida,” lisas ta.

oli laual. Kuid pidasime FIS-iga nõu, vaatasime tervikut ja leidsime, et nii me siiski teha ei saa. Olime mingi tee valinud ega tahtnud enam peatuda. Meid kannustas kogu aeg teadmine, et B-proov võib olla negatiivne. Mul ju ei olnud vahet, kas ma eitan positiivse proovi olemasolu kolmele inimesele või teleauditooriumi ees. Kommunikatiivselt olid mõlemad valed. Ega see poleks mind paremaks inimeseks muutnud, kui ma oleksin kõva kisa peale teist juttu hakanud ajama.

•• Kui suur oli FIS-i surve mitte tõtt rääkida?

Ei olnud suur. Nad selgitasid meile oma senist praktikat.

•• Kes kuulusid ringi, kes võtsid vastu otsuse n-ö valetamise teed minna?

See oli meie ühine otsus. Mina suhtlesin Mati Alaveri ja Toomas Saviga, teadsid veel [suusakoondise arst] Tarvo Kiudma ja Veerpalu.

•• Kuidas sa enda jaoks mõtestasid valetamise? Oli see töö, mida polnud võimalik teistmoodi lahendada?

Kui mingi teema peab konfidentsiaalsena püsima, siis nii see peab püsima. Ega siin palju variante peale kategoorilise eitamise paraku olnud. Pidin iga hinna eest hoidma kellegi teise saladust ja protseduuriliselt toetas meid ka reglement. Kommunikatiivselt oli see muidugi vale.

Tagantjärele mõeldes oleks võinud jätta saatesse „Ringvaade” minemata või siis olema seal oma jutuga ümmargus. Minu jaoks oli see töö, mida võib võrrelda spordivõistlusele minekuga, eksami sooritamise või haige lapse eest hoolitsemisega – autopiloot on peal ja emotsioonidesse ei tohi laskuda. Ei olnud varianti kahtlema või mõtlema hakata. Valik oli tehtud, pidime lõpp-punktini vastu pidama.

•• Millal liitus meeskonnaga suhtekorraldaja Meelis Kubits? Kubits liitus, kui olukord teravaks läks.

•• Kas oli keegi murdumas? Kas tekkis olukord, et keegi pahvatab tõe välja?

Ma ei oska öelda. Omavahel saime ausalt rääkida ja see maandas pingeid. Tegemist oli kui 1500 meetri jooksuga, kus lihtsalt tuleb lõpuni vastu pidada.

•• Kui palju su enda lähedased teadsid, mis toimub?

Nemad teadsid sama palju kui avalikkus.

•• On räägitud, et suusaliidu toonane president Toomas Savi helistas FIS-i peasekretäri Sarah Lewisele ettepanekuga kogu lugu kinni määtsida. Kas oli nii?

Mina ei tea, mida nad rääkisid, kuid arvan, et pigem küsis Toomas nõu. Mina sain ülevaate, millest nad rääkisid. Küsisin sellele meili teel Lewise kinnituse, mille ma ka sain.

•• Mis selles meilis kirjas oli? Enne 7. märtsi ei ole tõenäoliselt B-proovi avamise võima-

tule, kuna me pole seda tellinud. Mil-lele ma vastasin, et me ei ole kuskil kordagi tunnistanud, et Veerpalu on kasutanud keelatud aineid, me ei ole ka B-proovist loobunud. FIS vastas veel kord, et B-proovi pole enam võimalik avada. Võtsime ühendust Aivar Pilvega, tema sai samade argumentidega B-proovi kätte ja siis leiti aeg ja [laboriarst] Jüri Laasik ja avati B-proov.

•• Aivar Pilv liituski selleks, et B-proov korda ajada? Just.

•• Positiivne B-proov oli teie jaoks šokk?

B-proov oli napilt positiivne. Jah, oli küll šokk.

•• Pärast seda otsustasite kiirelt tegutseda?

Laasik oli Kölnis proovi avamisel, ta helistas enne teise päeva analüüsi. Teiseks päevaks ta enam sinna ei jäänud, vaid leppis vastutava arstiga kokku, et see annab tulemusest teada. Kui ta oli tagasiteel ja seis selge, otsustasime kohe pressikonverentsi teha. Sel

Valetamisest

Autopiloot on peal, emotsioonidesse ei saa laskuda. Pidin lõpuni vastu pidama.

lusi ning MM-ilt kõrvale jäämiseks on vajalik korraldajaid informeerida. Veel küsisin, kas Oslos on võimalik temaga kohata ja rääkida.

•• Miks võttis B-proovi avamine nii kaua aega?

FIS teatas meile pärast MM-i lõppu, et magasime B-proovi küsimise aja maha ja nüüd ei saa enam midagi teha. Reageerisin kohe, et mis mõttes, Lewis ju ise kirjutas, et enne 7. märtsi ei juhtu midagi. Reegel on, et peab tegema avalduse B-proovi avamiseks seitse päeva pärast A-proovist teadasaamist. 18. veebruaril saadetud meilis öeldi, et B-proovi ei avata enne 7. märtsi.

7. märtsil saatis Lewis meili, kus ta ütles, et kuna Veerpalu lõpetas karjääri, siis ta tunnistab, et kasutas keelatud aineid, ja B-proovi avamist ei

Spordist

Saan nüüd tagasi vaadates öelda, et sport on suur äri ja see pole paraku mustvalge.

Otepää MK-etapp pole Veerpalu juhtumiga seotud

Jüri Järv ei usu, et Andrus Veerpalu dopingujuhtum ja Otepää MK-etapi ärajäämine on omavahel seotud. Lihtsalt liiga palju on uusi võistlusi, mis on viimastel aastatel kalendrisse lisandunud.

Samuti ei usu Järv, et suusapordi rahastajad just skandaali pärast on tagasi tõmbunud. „Pigem on ikka põhjus selles, et tipud lõpetasid karjääri ning uusi ja suuri tulemusi ei ole tulnud,” tõdes Järv, lisades, et tegelikult on paljud sponsorid ootel, mis suusaspordis edasi saab.

Ent suured ja värsked emotsioonid lahtuvad. „Näiteks sprinterite treener Bjørn Kristiansen tuli tagasi, kuigi algul ütles ka, et talle enam ei sobi koostööd teha,” lisas ta.

aktiivselt teemas sees. Juttu oli sellest ka varem, aga otsus sündis pärast FIS-i dopingupaneeli otsust.

•• Mati Alaveriga suhtled sa endiselt?

Jaa, ikka, kui aega on. Ta on ju üldjuhul Eestist ära.

•• Aga Veerpaluga?

Pole nagu põhjust. Mingil õhtul helistasin ja küsisin 38-aastaselt treenimise iseärasusi, kuidas lihas ja organism koormusele reageerivad. Nii lähedast suhet meil ei ole, et helistan niisama ja küsin, et tsau, mis teed.

•• Mis juhtub, kui Veerpalu õigeks mõistetakse?

Elu läheb edasi.

•• Kuidas Veerpalu juhtum sinu elu on muutnud? Ilmselt oleksid olnud üks väga hea Eesti olümpiakomitee peasekretäri kandidaat?

Ma oleksin suusaliidus tööl olnud ja ilmselt poleks see üldse teemaks tulnud. Aga ma ei kurda, saan ennast uutest valdkondades – traavisport ja totalisaator ning spordijuhtimise lektor – proovile panna. Siim Sukles on EOK peasekretäriks väga hea valik. Ta jagab sporti, on erapooletu, teeb õigel ja vaval vahel. Teda ei ole võimalik suure jutuga ära rääkida.

•• Kui palju sa isiklikke tutvavaid selle skandaali tõttu oled kaotanud?

Võibolla mõned. Üldiselt mul sõprade hulgas muutusi ei ole, olen üritanud ühtemoodi inimestesse suhtuda siis, kui mul läheb hästi ja kui läheb halvasti.

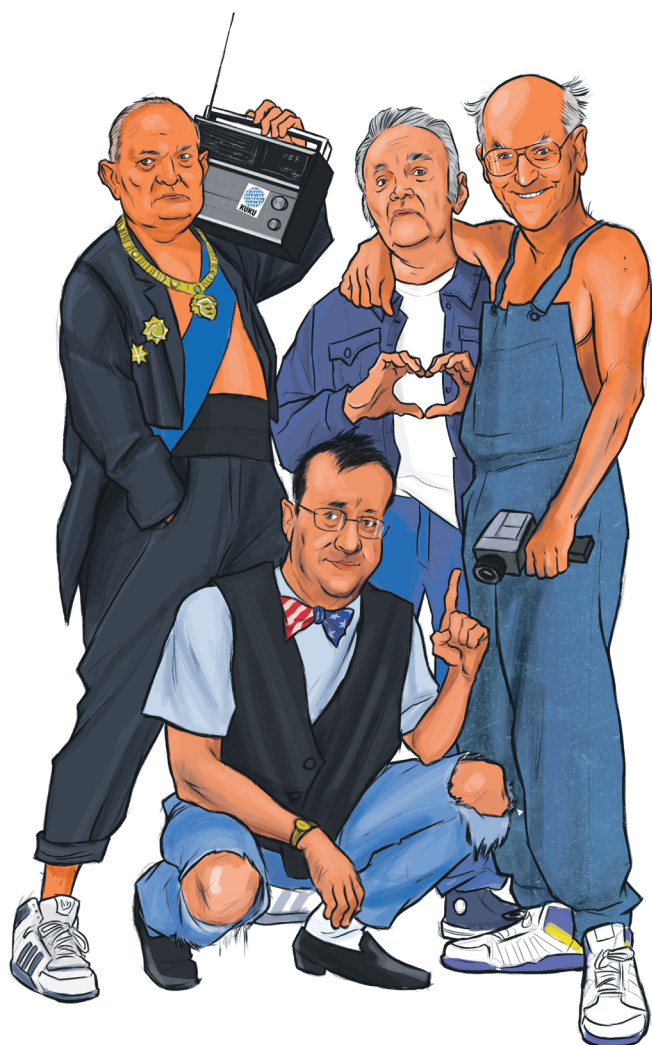
•• Jüri, kui palju sa teadsid, mida poisid ja Alaver teevad, mis toidulisandeid kasutavad, kellega arstidest suhtlevad?

Ma ei teadnud midagi. Protesses, mida alaliidus on vaja kontrolli all hoida, on palju. Treeningprotsess ja sinna juurde kuuluv ei käi paraku bürookraadi kompetentsi alla.

•• Sul ei tekkinud kordagi tunnet, et äkki ikka oli seal midagi ja sa ei pruugi täit tõtt teada?

Ei. Küll aga saan nüüd tagantjärele öelda, et sport on suur äri ja see maailm ei ole paraku mustvalge. ○

MIDA KONSTANTIN EI ÕPI, SEDA TOOMAS EI TEA.

**Tuleta meelde peatükid lähiajaloost ja
võida iga päev 95 €!**

Mälumäng „Eesti Vabariik 95” igal argipäevahommikul

25. veebruarist 8. märtsini kell 8:40

Kuku raadio hommikuprogrammis „Ärataja”!

KUKU

Raadio mõtlevale inimesele.

Tallinn rajab tunnelisse Rahvarinde muuseumi

Illustratsioon: Ott Vailik

**Muuseum soovitakse
avada oktoobri algul, kui
Rahvarinde asutamisest
möödub 25 aastat.**

Merilin Kruuse
uudised@epl.ee

Tänavu oktoobris möödub Linnahallis peetud Rahvarinde asutamise kongressist 25 aastat ja seda tähtpäeva plaanib Edgar Savisaare juhitud Tallinn suurelt tähistada. Üks lennukamaid ettevõtmisi on Rahvarinde muuseumi rajamine Vabaduse väljaku tunnelisse, praeguse Ahhaa teaduskeskuse ruumidesse.

Tõenäoliselt võetakse Rahvarinde muuseumi kasutusse 250–270 ruutmeetrit.

Projekti peavastutaja on Tallinna kesklinna vanem Mihhail Korb, kelle sõnul pannakse praegu kokku muuseumi loomisega tegelevat meeskonda. Praegu on olemas nõunikud ja disainer, kes hakkab kuraatori kokkupanavat ajaloolist materjali ruumiliselt kujundama. Kuraatorit otsitakse, Korb sõnul on mitme kandidaadiga juba räägitud ja sel nädalal kohtutakse paari-kolmea

veel. „Loodetavasti nädala lõpuks me otsustame, kes see inimene on,” märkis Korb, täpsustades, et kuraator hakkab tegelema museaalide kogumise ja tekstide ja materjalide ettevalmistamisega.

Ahhaa keskus kolib ruumidest välja aprilli lõpuks. Nii on linnal kontseptsiooni sisu ettevalmistamiseks aega kaks kuud. Mai alguses võib ruumides alata ehitustegevus ja näituse põhjalikum ettevalmistamine. Mai algusest alates jääb muuseumi plaanitava avamiseni viis kuud. „Eestimaa Rahvarinde asutamiskongress peeti 1.–2. oktoobril 1988 Linnahallis. Meie eesmärk on avada muuseum selleks tähtpäevaks,” sõnas Korb.

Praegu on Ahhaa keskuse kasutuses 900 ruutmeetrit, millest muuseum vajab kuni kolmandikku. Tõenäoliselt võetakse muuseumi kasutusse 250–270 ruutmeetrit ning rajatakse sissepääs Vabaduse väljaku trepipoolsesse külge. Ülejäänud vähemalt 600 ruutmeetrit praeguse Ahhaa keskuse pinnal avatakse 1. juunil Energia Avastuskeskuse teadusnäitused. „[Muuseum] jääb eraldi ruumina, mis ei takista teaduskeskuse toimetamist. Isegi vastupidi – tulevikus need hoo-

pis täiendaksid teineteist, kuna mõlemad kannavad hariduslikku eesmärki,” sõnas Korb.

Muuseumile eksponaatide kogumine on alles algusjärgus. „Osa eksponaatide, mida kavatsete kasutada, on praegu hoiustatud Valgas Isamaalise Kasvatuse Muuseumis. Tegu on raadiotehnikaga, mida kasutati sidepidamiseks ja Nõukogude üksuste raadioside segamiseks. Olemasolevad eksponaadid on seotud ka piirivalve tekkimisega,” rääkis Mihhail Korb. ●

Ahhaa kadumine pole seotud muuseumiga

Praegu ruume kasutava Ahhaa teaduskeskuse juhatuse liige Andres Juur kinnitas, et plaanitav Rahvarinde muuseum neid välja ei puksinud. „Sel- lest, et sinna muuseum tahetakse rajada, kuulsin ma meedia kaudu umbes nädala eest.”

Juure sõnul oli Tallinn möödunud aasta lõpul valmis lepingut aasta jagu pikendama, kuid keskuse jaoks polnud tingimused mõistlikud ning nii öeldi linnale juba siis, et leping soovitakse lõpetada ja aprilli lõpuks kolitakse ruumidest välja.

Bussijänesed ei saa juhilube teha

Tallinlane Hannes läbis auto- kooli, kuid avastas, et ei saa kehtiva liiklusrikkumise tõttu ARK-i teooriaeksamitele registreerida. „Teadsin, et liiklusrikkumine kehtib aasta aega ning pärast kantakse see arhiivi. Kuid minul on viimasest rikkumisest möödas pool-

teist aastat ning peaksin juba ammu saama eksamitele registreerida. Mulle vastati nii: teil on 21. maist trahv piletit sõidu eest ühistranspordis. See ei puutu kuidagi liiklusrikkumisse,” kirjeldas ta probleemi. Maanteeameti avalike suhete peaspetsialist Allan Kasesalu selgitas, et 1. juulil 2011 jõustus uus liiklusseadus, millega esmane juhiluba väljastatakse isikule, kellel ei ole karistust väärteto eest. Karistusand-

med kustutatakse registrist, kui rahatrahvi tasumisest, aresti kandmisest või üldkasuliku töö sooritamist on möödunud aasta. Kui isik paneb enne tähtaja möödumist toime uue väärteto, siis eelmise karistuse andmete kustutamise tähtaja kulgemine katkeb.

ARK vaatab tõepoolest üksnes liiklusrikkumisi, ent karistuste arhiveerimine käib kõikide väärtetega lõikes. ●
Anna-Liisa Villmann

Priit Kama: riigiametnik ei saa enda ümberpaigutamisele „ei” öelda

Intervjuu

Kärt Anvelt
vanemtoimetaja

Politseijuhi kandidaat leiab, et juhtimist ei saa teha sellevõrra pehmemaks, kui ametnike võimed on väiksemad.

●● Teie kohta on öeldud, et teete vanglasüsteemis tööd südamega. Seega pidi teid väga hästi n-ö ära räägitama?

See on tõsi. Olen valmis enda ümberpaigutamisega, kui valitsus peab seda vajalikuks. Minu jaoks pole selles mõttes üks otsus halvem kui teine. Aga kui leitakse, et see on vajalik – mis ei pruugi nii olla –, siis riigiametnikuna pole mul paslik öelda, et ma ühelgi tingimusel seda ei teeks.

●● Lähetsitegi PPA-d juhtima puhtalt riigimehelikkusest? Et kui riik ja valitsus seda vajavad, mitte aga sellepärast, et seda ise südamest tahaksite?

Ütleksin nii, et tegelikult on politsei ja vanglate eesmärgid ning tihti ka probleemid suures osas sarnased ja ei saa inimene olla päris sellise mentaliteediga, et ta ühte tööd teeb südamega ja teist vähem südamega. Võib-olla ei saa ka päris nii öelda, et inimene on kutsumuselt tingimata riigiametnik. Sisejulgeoleku valdkonnas võivad probleemid olla ühes osas suuremad ja teises osas väiksemad, aga tervikuga olen ma oma töös seni kokku puutunud. Nii et päris selliselt ei

Priit Kama leiab, et autoritaarseks juhiks nimetavad teda need, kes probleemidele tähelepanu juhtimist ei talu.

Foto: Priit Simson

saa öelda, et ma tahaksin teha ainult üht tööd ja teist tööd kindlasti mitte – minu jaoks on ta laias laastus üks töö. Kuidas minu kandidatuur sobib ühele, teisele või kolmandale kohale, on teiste inimeste hinnata. Iseenda puuduste ja eeliste hindamisel ei ole inimene suurem asi otsustaja.

●● Teie ei pea seda konkursi farsiks? Teist kui PPA võimalikust uuest juhust räägiti juba möödunud aasta lõpul. Kas see ei jäta kokkumängu muljet, et juba algusest peale

oli soov panna PPA juhiks nn oma mees?

Aga ma küsin vastu, miks oleks seda pidanud siis nii tegema või lavastama?

●● Ma küsingi teie arvamust. Ei ole fars?

Mul pole küll mingisugust põhjust arvata, et see fars oleks. See ilmselt sõltus ikkagi kandidaatide ringist ja neist hinnangutest, mis komisjoni liikmed andsid, ja neid on mõtet küsida nende käest.

●● Mida te selle kohta ise arvate, et teid nimetatakse autori-

taarseks ja väga kontrollivaks inimeseks?

Ma ei oska nii abstraktse väite kohta eriti midagi arvata. Tihti tekib probleem sealt, kui pole aastaid täidetud ühte, teist või kolmandat nõuet ja kui sellega hakata tegelema, siis see kindlasti häirib paljusid inimesi. Ja kui nad pole nõus sellega, et teatud asju ei saa jätkuvalt ignoreerida ja neile seda korduvalt öeldakse, siis võib-olla kellelegi tundub see autoritaarse juhtimisena. Sellistes ametites, nagu on vanglatee-

nistus või politsei ja piirivalve, on keskkond õigusriigis kaunistest reglementeeritud ja juhtidel on siin tegelikult suhteliselt vähe võimu. Teatrilavastaja on kindlasti oma valikutes vabam. Vangla- või politseiametniku otsustuskriteeriumid on ette antud. Näi-

Kui on keelenõuded, siis need on. Kui on kehalised katsed, siis need on.

teks, kui on keelenõuded, siis need on. Või kui teatud ametites on kehalised katsed, siis need on. Me ei saa öelda, et teeme enda juhtimist pehmemaks selle võrra, et ametnike oskused ja võimed on väiksemad. See toob teinekord kaasa olukorra, kus küsitakse: aga kuidas see saab nii olla, miks te nii ei teinud.

●● Aga kas te keelenõuetes ei teeks kompromissi? Ida-Virumaal on sellega probleem, samas on politseinikke puudu. Kas te siis pigem oleksite jäik – nõue on nõue, sina keelt ei oska ja pead töölt lahkuma?

Küsimus on, miks need keelenõuded on kehtestatud. Vanglaametnike keelenõudeid arutades oleme palju rääkinud sisekaitseakadeemia õppejõududega, kes annavad taseme- ja täienduskoolitust. Paljus on probleem selles, et inimene ei õpi asja ära. Kui ta ei saa piisavalt eesti keelest aru, ei suuda ta töötada. Kui ta ei suuda ise kas või Eesti seadust Riigi Teatajast lugeda nii, et ta sellest

täielikult aru saab. Kui näiteks vanglaaurija keelt ei oska, siis see tähendab ka, et tema kogutud tõendid võivad olla sellised, mis ei jää menetluses püsima. Täienduskoolituse süsteem vanglateenistuses on eestikeelne ja paljud asjad, mida õpetame, on parajalt rasked ka neile, kes eesti keelt hästi oskavad.

Eks valitsus ja seadusandlus panevad paika, kui palju ühes või teises riigiametis peavad inimesed keelt oska-

ma. Aga tuleb vaadata seda, milliseid ülesandeid saab inimeselt nõuda, kui ta oskab eesti keelt oluliselt vähem, kui kõrgtase nõuab. Seal on sisuline probleem: keele oskamatusel võivad olla väga tõsised tagajärjed ja keegi võib selle läbi reaalselt kannatada.

●● Ma saan aru, et üdini kompromissitu te siiski pole, nagu teie kohta on väidetud?

Ilmselt oleks liialdus öelda, et on olemas inimesi, kes ei tee üldse kompromisse.

●● Mis on teie jaoks PPA-s prioriteet?

Kes tahes PPA peadirektoriks tööle läheb – minu soovitus on, et esmased ja detailsemad plaanid arutatakse läbi ametkonna sees ja seejärel on mõtet sellest avalikult rääkida. Aga minu puhul on see küsimus ennatlik nii või teisiti – mind ei ole ametisse nimetatud. ●

Loe täispikka intervjuud digilehest

●● ajaleht.epl.ee

VAHETA OMA DŽIIP TÕELISE JEEP® GRAND CHEROKEE VASTU!

jeep.ee

LIFE. CHASE IT.

Valik 3.0 CRD Overland varustusest:

- ★ Quadra-Drive II aeglustiga 4WD süsteem
- ★ Quadra-Lift õhkvedrustus
- ★ High Performance Handling Group
- ★ Klaas-panoraamkatus
- ★ Ventileeritavad nahkistmed
- ★ Soojendusega puit/nahk-rool
- ★ Pagasiluugi elektriline ajamsulgur
- ★ Bi-ksenoon esituled
- ★ Puutetundlik 40 GB HDD DVD/CD/MP3 navigatsioonisüsteem
- ★ Tagurduskaamera
- ★ Kiirendus 0-100 km/h 8,2s
- ★ Lubatud haagise mass 3500kg

Uue Jeep® Grand Cherokee kaasa 3000 € Jeep® raha.

Vali ise, kuidas kasutada! Tutvu võimalustega: www.jeep.ee

Keskmine kütusekulu 8,3 l/100km, CO₂ emissioon 218 g/km. Kampaania kehtib kuni 31. märtsini või kuni autosid jätkub.

Jeep®

SILBERAUTO

Silberauto Eesti AS Jeep® esindused • Tallinn • Peterburi tee 50a • Tartu • Ringtee 61 • Pärnu • Riia mnt. 231a • Jõhvi • Jaama 42a • Viljandi • Pargi 3b • Rakvere • Haljala tee 1, Tõrremäe • Kuressaare • Tallinna 82b • www.jeep.ee • Jeep® on Chrysler Group LLC registreeritud kaubamärk.

Rootsis õpetatakse lapsi koolitunnis

Stockholmi Torsviki kooli üheksanda klassi õpilane Anton (vasakul) pakub välja, et sülearvuti ekraan võiks toimida skannerina, ja Niklas lisaks nutitelefonil külge pooli, kuhu ümber saab kerida kõrvaklappide juhtme.

Foto: Tuuli Jõesaar

Telegramm

Tuuli Jõesaar
Stockholm

Rootsi tüdruk leiutas 15-aastaselt uut tüüpi pudeli, mille tootmine teenib talle nüüd korralikku kasumit.

Eestis on juba aastaid pead vangutatud ja räägitud sellest, kuidas noored ei taha minna ülikooli tehnikaalasid õppima ja kuidas meil seetõttu napib insenere ja reaalarvutite teadlasi.

Rootsi oli sama probleemiga silmitsi kolmkümmend aastat tagasi ja leidis lahenduse 1979. aastal, kui Rootsi haridusministeeriumi eestvedamisel loodi programm „Finn upp!“ ehk „Leiuta!“. Põhimõtte on väga lihtne: selle programmiga liitunud koolides on nädala tunniplaanis üks tund, kus lapsi õpetatakse leiutama.

Külasterusel Stockholmis Torsviki kooli tutvustasid üheksanda klassi õpilased oma leiutisi innukalt ja asjatundlikult. „Mina leiutasin, et sülearvuti ekraan võiks toimida skannerina. Siis saab vajalikud paberid kohe PDF-iks teha,“ rääkis Anton. Tema pinginaaber näitab oma leiutist:

nutitelefonil külge dokivat väike poolilaadne lisand, mille ümber saab kerida kõrvaklappid. „Muidu on kõrvaklappide juhe alati sassis,“ selgitab Niklas.

Klassiõde Jennifer leiutas kergest plastist joonlauda, mis raputamise peale sirgeks läheb ja uue viske peale end rulli tõmbab. „Sirged joonlauad lähevad alatasa kotis katki,“ põhjendas ta.

Finn uppi kasutab umbes tuhat kooli ehk neljandik kõigist Rootsi põhikoolidest.

Sara leiutas soojeneva käepidemega koerajalutusrihma. „Muidu hakkab talvel sõrmedel alati külm, isegi kinnastes, kui on külm ilm ja peab pikalt rihma käepidemest hoidma,“ rääkis ta.

Loovust suunatakse

Finn uppi jaoks loodi Rootsis eraldi õppemetoodika, mis põhineb laste loovuse suunamisel igapäevaelu probleemide praktilisse lahendamisse.

„Mina palun lastel mõelda, mis probleeme nad näevad iga päev kas enda või teiste elus. Seejärel palun neil välja mõelda tehnilise lahenduse,

kuidas neid probleeme lahendada saaks. Kui nad oma mõtet välja pakuvad, siis hakame neid arendama. Lasen lapsel ise arutleda ja vajaduse korral vaid suunan – küsin, kas saaks näiteks mõnd teist materjali paremini kasutada, kas sellele saaks midagi lisada või disaini parandada,“ selgitas Stockholmis Torsviki kooli tehnikaõpetuse ja Finn uppi programmi õpetaja Kim Coquelin.

„Hiljem panen hinde selle eest, kuidas laps protsessis osales ja kuidas ta oma leiutist edasi arendas, aga mitte leiutise enda eest,“ lisas ta.

Finn uppi programm on mõeldud kasutamiseks põhikoolis ehk 6.–9. klassis.

„Selle programmiga tulebki alustada vara. 9. klassi lõpuks on laste loovus juba piirid saanud, stereotüüpide kast on kinni läinud. Kui aga nendeni jõuda varakult, lasta neil mõelda piiridest väljaspool, siis nad jäävadki avaramalt mõtlema,“ ütles Finn uppi programmi juht Carl Elfgrén.

Finn uppi kasutab praegu umbes tuhat kooli ehk neljandik kõigist Rootsi põhikoolidest.

Laste leiutamishuvi edendamiseks on Finn uppi prog-

rammis ka võistlused, igal aastal korraldatakse regionaalseid võistlusi ning kord kolme aasta jooksul on riiklik finaali. See on suurejooneline: auhinna-tseremoonia on Stockholmis, kuldmedalistide preemiaraha on lausa 15 000 Rootsi krooni ja auhinnad annab kätte kuningliku pere liige. Mulle tegi seda kroonprintsess Victoria.

Võistlus on menukas: möödunud aastal osales üleriiklikul võistlusel 3000 tööd, finaalis sai erinevate auhindade osaliseks u 20 leiutist.

„Vähemalt meie koolis on Finn uppi osalemine väga prestiižikas, neid lapsi ei peeta nohikuteks. Ja auhinna-rahaga, mille poole püüelda, on ju ka väga suur, eriti 12–15-aastase lap-

Programmiga tuleb alustada vara, sest 9. klassi lõpuks on loovus piirid saanud.

se jaoks,“ ütles Torsviki kooli direktor Sara Dahl.

Võrdõiguslikule ja hoolivale Rootsile omaselt pole võistlusel osalemine kohustuslik,

auhindadele läheb kandideerima vaid see laps, kes tõesti oma leiutisega võistlema minna tahab.

Leiutis saab tooteks

Üllataval kombel pole Rootsi haridusministeerium teinud statistikat selle kohta, kui palju on Finn upp parandanud tehnikaaladele sisseastumist ülikoolis. Carl Elfgrén peab seda kahetsusväärseks. Ta avaldas lootust, et peatselt korraldatakse sel teemal suurem uurimistöö. „Võin öelda vaid seda, et paljud laste leiutised on saanud päris tooteks, mida müüakse ja mis toovad lastele edu ja innustust. Näiteks üks 15-aastane tüdruk leiutas pudeli, mida saab külje pealt täita ja mida on väga mugav näiteks spordisaalis kasutada. Seda hakati tootma ja praegu müüb seda Stadium (Rootsi suurim spordikaupade kett – T. J.). Tüdruk ise on praegu 22-aastane ja õpib inseneriks,“ ütles Elfgrén. Praktilise väärtusega leiutisi on teisigi. Üks eelmiste aastate võitjaid on näiteks liitrine tetrapakend, mille keskosas on perforatsioon – nii saab paki mugavalt keskelt poolitada, et sealt jogurti või muu toiduaine viimasedki jäägid kätte saada.

Ajakirjaniku sõitu Rootsi rahastas Rootsi instituut. ●

Eestis juba on mitu sama eesmärgiga ettevõtmist kuid samasugust pole

Asso Ladva

haridusministeeriumi avalike suhete osakonna konsultant

Sarnast üleriiklikku ja ühtse süsteemi järgi korraldatud ettevõtmist Eestis ei ole. Eestis on aga mitmeid väiksemaid sama eesmärgiga ettevõtmisi.

Väga populaarne on noorte leiutajate võistlus. Selle korraldajate teada on mitmed õpetajad-juhendajad võtnud mõne projekti käsile terve klassiga.

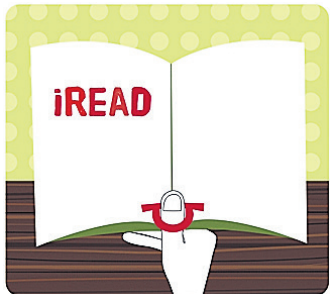
Võistluse raames korraldatakse parematele leiutajatele ka laagrit, kus nad saavad ühiselt tehnikaga tegeleda ja oma leiutisi edasi arendada. Peale selle tegutsevad enam kui sajas koolis robotikaringid, mis on samuti otseselt tehnika ja leiutamisega seotud. Võistlusi ja projekte toetab Tiigrihüppe Sihtasutus. Õpetajatele mõeldud ettevõtmistest võib esile tuua programmi Digitiiger, mis on päris populaarseks osutunud.

leiutama

Valik Rootsis riiklikku finaali jõudnud õpilasleiutisi aastatest 2003–2012.

Valgustusega vöötrajapost. Pimedal ajal teeületust ootav jalakäija puudutab vöötrajaposti, mispeale see lööb mõnekümneks sekundiks tuledes särama. Autojuhid, kes ei pruugi pimedas seisvat jalakäijat muidu näha, märkavad kindlasti valgustatud posti ja teavad siis, et keegi soovib teed ületada.

Raamatustopper. Pehmekõitelised paksud raamatud ei taha laual sugugi lahti püsida, samuti on vahel ebamugav neid pikalt käes hoida. Raamatuselja külge kinnitatakse metallist või tugevast plastist stopper hoiab ka paksema raamatu õigest kohast lahti.

Lastes tuleb varakult huvi tekitada, kuid õppekava muutma ei hakka

Gunnar Polma

Reaalkooli direktor

Pean väga tähtsaks, et õpilastes tekitatakse huvi loodusteaduste ja tehnoloogia ainevaldkondade vastu võimalikult noorelt. Arvan, et Eesti puhul on tubli samm õiges suunas uue õppekava tehnoloogiaõpetuse ainekava. See erineb tööõpetusest, mis vanemale generatsioonile seostub plekk-kühvlite tegemisega. Mis puutub leiutamise propageerimisse, siis on ka Eestil olemas õpilastele mõeldud konkurss. Tallinna reaalkooli algklassides toimub viimastel aastatel nimetatud konkursi koolisisene eelkonkurss, mis peetakse nn OHHOO päeva raames, kus õpilased tutvustavad oma leiutisi.

Teistes riikides kasutata-

Painutatav prügikorb. Poodidest kaasa antavate kilekottide kasutamine prügikotina on tavaline, aga sageli on kotid prügikasti jaoks sobimatu suurusega. Metallist „kroonlehtedega“ prügikorb on muudetava suurusega ja hoiab avari mistahes suurusega kilekoti.

Perforeeritud kleeplint. Selle asemel et kinki pakkides kogu aeg kääridega kleeplindist juppe lõigata, võiks lint juba rullis olla jagatud mõistliku pikkusega tükkideks. Kui perforeeringust rebida, kleeplint katkeb. Kui mitte rebida, saab kasutada mitut juppi järjestikku.

Nähtamatu lipsuhoidja. Abiks igale härrasmehele või koolivormi kandvale poisile: lipsu taga poole külge kinnitatakse üks magnet, sargi nõõbiliistu siseküljele teine. Magnetid tõmbuvad ja lips püsib laimatult paigal.

vate programmide meie haridusse üks ühele ülevõtmisega oleksin Tallinna reaalkooli kontekstis ettevaatlik, kuna suurem osa valikutunde on keele- ja matemaatikakurssid. Reaalkoolis on esimesest neljanda klassini õppekavas spetsiaalne R-õppe tund, millel on metodoloogilisi kokkupuuteid Finn uppi programmiga.

Kokkuvõttes võin aga öelda, et reaal- ja loodusainete õppimise ideoloogia ehk õppimine loomulikul aktiivsuse läbi – leiutan, teen omandatud teadmiste toetudes midagi teisiti – tundub väga sümpaatne ja vajab kindlasti järgimist nii reaalkoolis kui ka kogu Eesti kontekstis laiemalt. Seega, huvi selle programmi vastu on meil olemas, kuid kiireid otsuseid õppekava muutmiseks ei langetaks.

Ideelabor teeb tudengist Einsteini

Tartu ülikooli ideelabori järgmine hooaeg toob poodidesse meeauto-maadid.

Anna-Liisa Villmann
anna-liisa.villmann@epl.ee

Homme stardib Tartu ülikooli ideelabori kolmas hooaeg ja kõrgkoolide õppurid saavad 11 nädala jooksul katsetada kõikvõimalike probleemide lahendamist, olgu selleks siis mõte luua libedusvastane pihustatav liivapaber või treeningvagun rongi.

„Ideelaboris saavad täiesti tavalised tudengid rakendada oma teadmisi, et midagi ägedat ära teha. Selleks ei pea olema Einstein või Steve Jobs. Paneme kokku valdkonnaülesed tiimid, kus igaüks saab rakendada just oma oskusi,“ tutvustas ideelabori juht Kalev Kaarna ettevõtmise mõtet. Meeskondadel tuleb ühiselt jõuda probleemipüstitusest konkreetse lahenduseni.

Eriline tarkvara

Parimatel juhtudel saab Kaarna sõnul rääkida prototüüpidest. Üheks edulooks on näiteks emotsioonimeetri tarkvara loomine.

„Ettevõtte Cognus andis ülesande mõelda välja mäng, mis aitaks arstidel ajukahjustusi paremini ravida. Tudengid

Ülikoolides on tohtu hulk andekaid noori, kes on eri huvide ja taustaga.

töötasid välja emotsioonimeetri ehk emotsioonide hindamise mängu. Teatud ajukahjustuse tagajärjel kaob inimesel ära võime tunda emotsioone. Mängu abil on võimalik seda oskust taastada,“ lausus ta.

Ettevõtja Uku Varblane pöördus ideelaborisse meeautomaadi projektiga. Tema plaan on välja töötada seade, mis hoiab mett selle loomulikult temperatuuril – just nagu mesitarus. Seetõttu ei muutu neste tahheks ning säilib kauem värsku. Ideelabor tundus tema sõnul sobiva kohana, kus koguda nutikaid mõtteid ja katsetada erinevaid lahendusi.

Vajalik sünergia

„Sedalaadi algatused on väga vajalikud. Ülikoolides on tohtu hulk andekaid ja teotahtelisi noori, kes on erinevate huvide ja taustaga. Oluline on need erinevad teadmised kokku viia, et tekiks sünergia ja head ideed saaks edukate ettevõtete näol rakendatud. Ideelabor just seda lünka täidabki, et aitab noori ja tegusaid tudengeid kokku viia,“ lausus Varblane.

Idee taga on kaks Tartu ülikooli Euroopa kolledži raken-

Ideelabori juht Kalev Kaarna ei salli heade mõtete otsas istumist ja innustab tudengeid võitlema libedusega või ravima ajukahjustusi.

Foto: Jassu Hertsmann

dusuuringute keskuse analüütikut.

Mõtte elluviimiseks tulid humanitaaridele appi kaks kutsehariduskooli mehhatroonika eriala lõpetajat. „Meie oleme sõbraga mehaanika-elektroonika ja teostuse poolelt abiks. Teised tegelevad uuringute-küsitlustega,“ selgitas Mat-

tias Pilv meeskonnatöö põhimõtteid.

Mattias liitus ideelaboriga, sest soovis luua midagi

uut. „Põhimotivaator on see, et saan nii ennast teostada. See on hea asi, millega tegeleda. Mu isa peab mesilasi ja mesi on tervislik toiduaine,“ põhjendas ta valikut.

Meeautomaadi väljatöötamisega loodetakse lõpule jõuda käesoleva aasta sügiseks, misjärel võib piimaautomaatidele oodata poodides konkurentsi.

„Kui koostöö hästi sujub ja projekti tulemus vastab ootustele, siis on võimalik ka ühise ettevõtte loomine,“ lisas Varblane. ●

Elluviimist ootavad ideed

●● Toidu värskust mõõtev pakend

Pakendil olevad kleeplindid annavad värvi muutmisega märku, kui toiduaine on halvaks läinud. Mõõdetakse temperatuuri kõikumisi, aga ka bakterite aktiivsust pakendi sees. Tavatariibade külmikusse ei ole need lahendused jõudnud. Tiimil tuleks leida vastus, milline peaks olema „nutika kleeplind“ või „targa pakendi“ tehniline ja äriplane lahendus.

●● Taaskasutatav pesuaine Riide või nõude pesemisel vee ning kemikaalide kulu vähendamine on aina olulisem. Üheks võimaluseks on ensüümilisanidite ehk aktiivsete valkude lisamine pesuainetele – need on kallid, aga keskkonnale ohutud. Tiim peaks välja töötama ärimudeli ning kontseptsiooni ensüümidega nanoosakese tootmiseks, et kasutada neid tavalistes pesumasinate.

●● Pihustatav liivapaber saapatalla alla

Talvise libeduse vastu aitavad naelikud ja jalatsite peale tõmmatavad kettsandaalid, mis tunduvalt karmemad. Lahenduseks oleks libedusvastane pasta, kreem või aerosool, mida kanda taldadele, või kleebitav liivapaberilaadne materjal.

●● Nälgivate eestlaste varustamine toiduga Hinnanguliselt on Eestis üle 100 000 inimese, kellel on raskusi igapäevase toidu tagamisega. Tiimil tuleks hinnata, kui palju söögipoolist jääb üle toitlustusasutustes ja suurüritustel, ning mõelda, kuidas üleliigne toit jõuaks abivajajateni.

●● Treeningvagun Tartu–Tallinna rongi Tiimil tuleks välja mõelda ärimudel ja kohandada rongi jaoks pesemisvõimalused ning levinumad sportimisviisid jooksurajast jõusaaliseadmeteni.

Eriarsti vastuvõttu tuleb oodata mitu kuud

Järjekorrad on kõige pikemad just nendes valdkondades, kus eriarsti juurde pääseb perearsti saatekirjata. Näiteks ei tasu märtsis või aprillis otsida kohta nahaarsti juurde Ida-Tallinna või regionaalhaiglas, kuna mõlemal on vastuvõttu-ajad juba täis ning neist esimeses pole ka veel avatud registreerimine maikuuks. Tartu Maarjamõisa haiglas ja Lääne-Tallinna haiglas on seevastu esimesed vabad ajad aprilli alguses.

Ida-Tallinna haigla avalike suhete juht Svea Talving nentis, et naha-, silma- ja ninaarsti juurde pääsemiseks on järjekorrad kogu aeg pikad olnud ning praegu ta muutusi järjekordade pikkuses ette ei näe. „Meil on suur haigla ja inimesed tahavad siia rohkem tulla,“ tõi ta ühe põhjuse.

Järjekorrad teebki pikemaks just mõne kindla haigla või arsti eelistamine. Samuti see, kui tegemist on valdkonnaga, kelle juurde pääseb saatekirjata ning inimesed lähevad sinna enne perearsti poole pöördumist, nagu näiteks nahaarsti puhul, ütles haigekassa kommunikatsiooni peaspetsialist Kertu Eensaar.

Kuigi seaduse järgi ei tohi ootejärjekord ületada kuut nädalat, ei kehti see siis, kui järjekord on pikk just inimeste endi valikute tõttu. „Siis me soovime ikkagi valida teine raviasutus või arst,“ rääkis Eensaar ja lisas, et nimekiri kohadest, kus kehtib haigekassa hinnakiri, on ameti koduleheküljel.

Seda, et inimesed pole rahul pikkade ootejärjekordadega, näitas ka sotsiaalministeeriumi uuring, mis avaldati möödunud nädalal. Uuringust selgus, et 22% inimesi ootasid mullu eriarsti vastuvõttu vähemalt kaks kuud. See on kolmandiku võrra enam kui aasta varem. ● Kelli Seiton

ÜHE LAUSEGA

TEADUSPROJEKTID

Selle aasta teaduse populariseerimise projektikonkurss on avatud, taotluste esitamise tähtaeg on 18. märts 2013 ning konkursi eelarve 2013. aastal on 152 000 eurot.

TERVIS

Mullu Tallinnas toimunud regulaarsete tervisekontrollide käigus vaatasid koolilõpetajad läbi 12 998 õpilast ning terved olid ainult 30,9% läbivaadatud lastest.

ÕIGUSABI

Juristide liit jätkab tasuta õigusabi andmist – Tallinna õigusapteenis (Tõnismägi 3a, II korrus) saab 5. märtsist kuni 27. märtsini tasuta õigusabi igal teisipäeval ja kolmapäeval kell 10–14.

HARIDUS

1. märtsist saavad vanemad haridusametile esitada taotlusi septembris Tallinna munitsipaal- ja esimesse klassi minevatele lastele elukohajärgse kooli määramiseks.

Tallinna Kultuuriväärtuste Amet

kuulutab välja avaliku konkursi
Tallinna Linnamuuseumi

DIREKTORI
ametikoha täitmiseks

Tallinna Linnamuuseumi direktor vastutab Tallinna ajalooga ja tema elanike elukeskkonnaga seotud kultuuriväärtuslike asjade ja aineste kogumise, uurimise ja säilitamise eest ning nende vahendamise eest üldsusele teaduslikel, hariduslikel ja meelelahutuslikel eesmärkidel. Ametikoht pakub vastutusrikast rolli ja väljakutset Eesti kultuuripärandi säilitamisel, pingelist tööd ja eneseteostust.

Direktori kandidideerimise eeldused:

- kõrgharidus
- teadmised munitsipaalmuuseumi ülesannetest, juhtimise korraldusest ja muuseumi struktuurist
- eesti keele oskus kõrgtasemel
- vähemalt kahe vöörkeele oskus kesktasemel
- kohusetunne, otsustus- ja vastutusvõime
- koostöötahe ja tulemustele orienteeritus
- hea analüüsi- ja algatusvõime.

Tööle asumine 2. mail 2013.

Konkursil osalemiseks esitada motiveeritud avaldus, elulookirjeldus ja essee (max 3600 tähemärki) teemal „Linnamuuseumi arenguvision“.

Dokumendid saata märgusõna all „Direktor“ hiljemalt 15. märtsiks 2013 e-posti aadressil elle.sepp@tallinnlv.ee.

Tallinna Linnavaraamet

et Tallinna Linnavalitsuse 20. veebruari 2013 korraldusega nr 218-k otsustati: Müüa avalikul kirjalikul enampakkumisel:

1. Viru Maakohtu kinnistusosakonna Kohtla-Järve kinnistusjaoskonna kinnistusregistriosa number 2473507 kantud korteriomand, asukohaga Ida-Virumaa, Kohtla-Järve linn, Järve linnaosa, Vahtra tn 18A-107, üldpinnaga 60,40 m², alghinnaga 2 930 eurot;
 2. Harju Maakohtu kinnistusosakonna Tallinna kinnistusjaoskonna kinnistusregistriosa number 20493601 kantud korteriomand, asukohaga Harjumaa, Tallinna linn, Nõmme linnaosa, Männimetsa põik 5-3 üldpinnaga on 28,30 m², alghinnaga 9 000 eurot;
 3. Harju Maakohtu kinnistusosakonna Harju kinnistusjaoskonna kinnistusregistriosa number 13474502 kantud kinnistu, asukohaga Harjumaa, Vasalemma vald, Vasalemma alevik, Tööstuse tn 1, pindalaga 4 536 m², alghinnaga 9 000 eurot.
- Ostuhind tuleb tasuda täies ulatuses enne müügilepingu sõlmimist. Objekti notariaalse müügilepingu sõlmimisega seotud kulud tasub ostja. Otsust on võimalik vaidlustada Tallinna Halduskohtus (Pärnu mnt 7, Tallinn 15082) 30 päeva jooksul arvates otsuse teatavastegemisest.

TEATAB,

Tallinna Kesklinna Valitsus

Tallinna Kesklinna Valitsus ja Tallinna Linnaplaneerimise Amet avalikustavad ajavahemikul **13.03-20.03.2013** Tallinna Linnavalitsuse 20. veebruari 2013 korraldusega nr 211-k algatatud **Tatari tn 51a, Tatari tn 53, Vana-Lõuna tn 4, Vineeri tn 2, Vineeri tn 4, Vineeri tn 6, Vineeri tn 8, Pärnu mnt 69, Pärnu mnt 69a ja Pärnu mnt 69b kinnistute detailplaneeringu**. Planeeritava maa-ala suurus on 4,82 ha. Detailplaneeringu koostamise eesmärk on moodustada Tatari tn 51a, Tatari tn 53, Vana Lõuna tn 4, Vineeri tn 2, Vineeri tn 4, Vineeri tn 6, Vineeri tn 8, Pärnu mnt 69, Pärnu mnt 69a ja Pärnu mnt 69b kinnistute ümberkruntimise teel kolmteist ärimaa, neli transpordimaa, üks sotsiaalmaa (üldkasutatav maa), üks 30% ärimaa ja 70% elamumaa ning üks 20% ärimaa ja 80% elamumaa maakasutuse sihtotstarbega krunt ning määrata ehitusõigus moodustatavatele kruntidele kokku kuni neljateistkümne omavahel plokistatud kuni 12 maapealse ja 2 maa aluse korrusega äriruumidega korterelamu, kahe kuni 4 maapealse ja 2 maa-aluse korrusega ärihoone ehitamiseks, ning planeeritaval alal asuvate hoonete sh ehitismälestiste A/s A. M. Luther Vineeri- ja Mööblivabriku tööstushoonete, katlamaja, elektrijaama, ja veetorni ümberehitamiseks ärihooneteks ja kruntide kasutamise tingimused. Avaliku väljapaneku tulemusi tutvustav arutelu toimub **21.03.2013 kell 14.00** Tallinna Kesklinna Valitsuse suures saalis, Nunne 18. Detailplaneeringu materjalidega saab ülalnimetatud ajavahemikul tutvuda tööpäeviti Tallinna Kesklinna Valitsuses, Nunne tn 18, hoovimajas toas 32 ning Tallinna Linnavalitsuse, asukohaga Vabaduse väljak 7, I korruse infosaalis esmaspäeval 8.15-18.00, teisipäevast neljapäevani 8.15-17.00 ning reedel 8.15-16.00. Detailplaneeringu jooniste ja seletuskirjaga saab tutvuda ka Tallinna planeeringute registris aadressil (Internet Exploreriga) <http://tpr.tallinn.ee/tpr>

TEATAB

Tallinna Kesklinna Valitsus

Tallinna Kesklinna Valitsus ja Tallinna Linnaplaneerimise Amet avalikustavad ajavahemikul **12.03-19.03.2013** Tallinna Linnavalitsuse 12. märtsi 2003 korraldusega nr 653-k algatatud **Tuukri, Jõe ja Karu tänava vahelise kvartali osa detailplaneeringu**. Planeeritava ala suurus on 0,92 ha. Detailplaneeringu eesmärk on planeeringualale autokütuse-tankla, kiirtoitlustusettevõtte, äripindadega korterelamute ja ärihoonete rajamine, seoses sellega uute kruntide moodustamine ja olemasolevate kruntide piiriid muutmine vastavalt vajadusele ning kõigile planeeringuala kruntidele ehitusõiguse ulatuse määramine. Avaliku väljapaneku tulemusi tutvustav arutelu toimub **20.03.2013 kell 14.00** Tallinna Kesklinna Valitsuse suures saalis, Nunne 18. Detailplaneeringu materjalidega saab ülalnimetatud ajavahemikul tutvuda tööpäeviti Tallinna Kesklinna Valitsuses, Nunne tn 18, hoovimajas toas 32 ning Tallinna Linnavalitsuse, asukohaga Vabaduse väljak 7, I korruse infosaalis esmaspäeval 8.15-18.00, teisipäevast neljapäevani 8.15-17.00 ning reedel 8.15-16.00. Detailplaneeringu jooniste ja seletuskirjaga saab tutvuda ka Tallinna planeeringute registris aadressil (Internet Exploreriga) <http://tpr.tallinn.ee/tpr>

Pirita Linnaosa Valitsus

Planeeritava maa-ala suurus on 0,33ha. Detailplaneeringu eskiislahendus on kooskõlas Pirita linnaosa üldplaneeringuga. Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on Jõekalda tn 17 elamumaa sihtotstarbega kinnistu jagamine kaheks elamumaa krundiks ja moodustatavatele kruntidele ehitusõiguse määramine kokku kahe kuni kahe maapealse korrusega üksikelamu ja ühe äbihoone ehitamiseks. Detailplaneeringu koostaja on Arhigramm OÜ ja huvitatud isik R. Uus. Lähemat teavet detailplaneeringu kohta saab Tallinna planeeringute registris <http://tpr.tallinn.ee/tpr/>

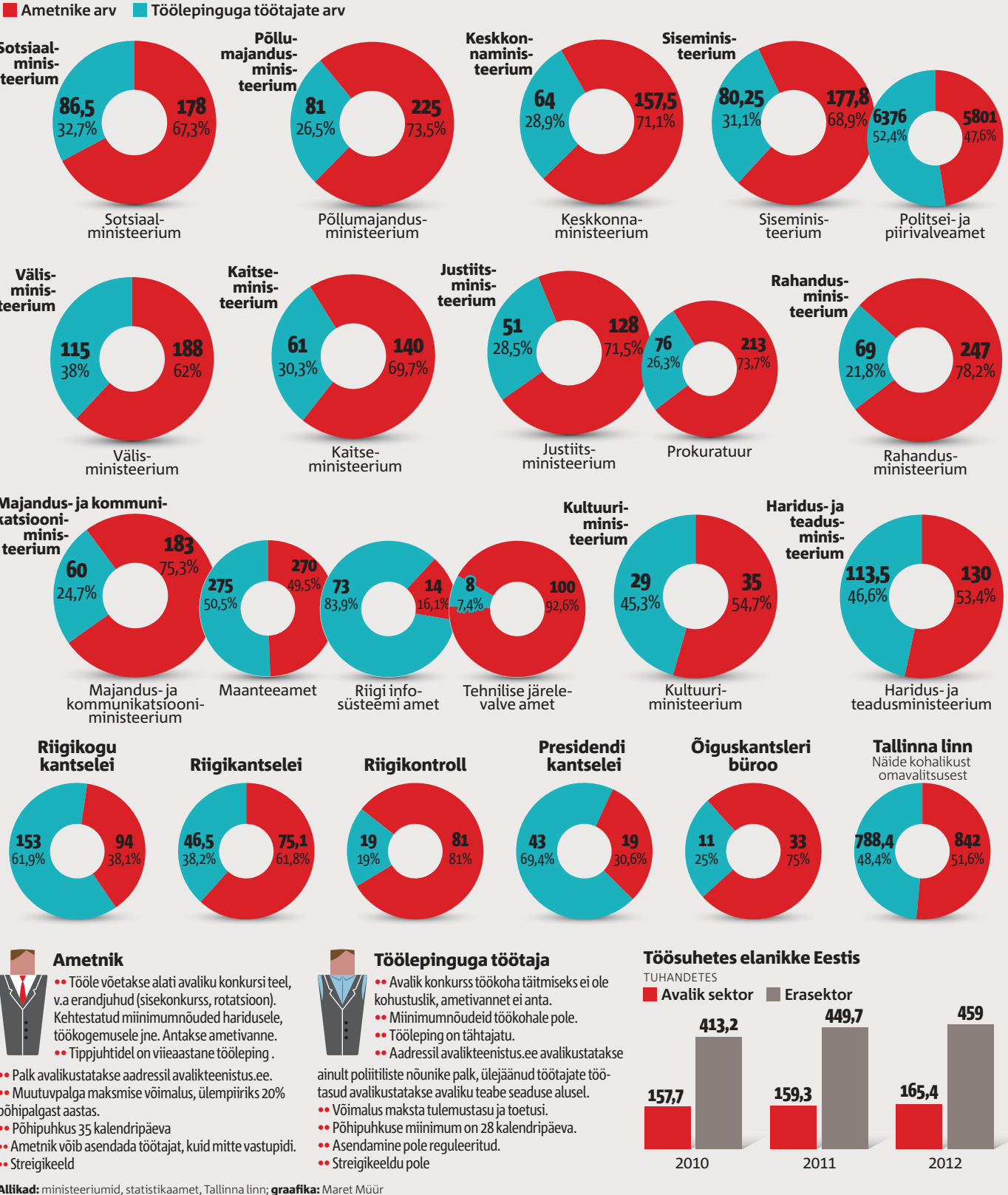
Pirita Linnaosa Valitsus

et Kose tee 33 kinnistu detailplaneeringu avalik väljapanek toimus 14. jaanuarist – 11. veebruarini 2013. Avaliku väljapaneku ajal ei esitatud detailplaneeringu kohta ühtegi kirjalikku vastuväidet ega ettepanekut.

TEATAB,

Vähem ametnikke, sama palju riigipalgalisi

Homme kukub tähtaeg, kui riigiametid peavad andma märku nendele töötajatele, keda edaspidi ei saa enam tituleerida ametnikeks. Uue avaliku teenistuse seaduse kohaselt on neil nüüd kuu aega kaaluda, kas nad tahavad uute tingimustega tööd jätkata või mitte. Eesti Päevaleht näitab, kui palju jääb ministeeriumites ja valikuliselt nende haldusalades alles ametnikke ja kui palju töötajaid. Riigipalgaliste hulk üldjoontes ei muutu.

Riigiasutused pingutavad töölepingutele ülemineku nimel

Hiljemalt homme peaks

tuhandetel riigiametnikel

käes olema teatis töö-

lepingule üleminekust.

Lauri Tankler

lauri.tankler@epl.ee

Homme, 28. veebruaril saabub tähtaeg, mil tuhandet seni avaliku teenistuse seaduse (ATS) alusel töötanud riigipalgalised peaksid kätte saama teate, et nendega sõlmitakse alates aprillist tööleping. Bürokraatliku imetriki-ga vähendatakse niimoodi Eestis ametnike hulka umbes veerandi võrra, kuigi riigiaparaat väiksemaks ei muutu.

„Asutus peab kirjalikult teavitama inimesi hiljemalt 28. veebruaril, kui nende teenistuskohast muutub töökohtaks, ja selleks tuleb esitada töölepingu sõlmimise ettepanek,“ selgitas rahandusministeeriumi riigihalduse ja avaliku teenistuse osakonna peaspetsialist Sirli Vaher. Selleks pidid kõik ministeeriumid enda haldusalade teenistuskohade jaotuse rahandusministeeriumiga kooskõlastama.

Vaher tõi näite, et jaotuse puhul tekitas probleeme asjaolu, et ametnikku ei saa asendada töötaja. „Seega, kui osakonnajuhataja määrati ametnikuks, siis tihti tekkis vajadus määrata vähemalt üks alluv

antud osakonnast ametnikuks, et oleks tagatud asendamine,“ ütles ta.

Kolmandik tavatöötajaid

Üldjoontes jääb riigiaparaadis 75% teenistuskohadest ametikohtadeks. Ministeeriumide jaotused olid üsna sarnased: need teenistujad, kes tegelevad tugitegevustega (raamatupidamine, personali- ja asjaajamistöö, hankespetsialistid, haldustöötajad, info-tehnoloogid), lähevad töölepingutele üle, ülejäänud aga jäävad ametnikeks.

Eri ametites ja inspeksioonides muutub ametnike ja töötajate osakaal erinevaks: ametnikeks jääb mõnes vaid 16%

teenistujatest (nt riigi infosüsteemide ametis (RIA)), mõnes aga lausa 100% inimestest (nt andmekaitse inspeksioonis). RIA pressiesindaja Liisa Tallinn rääkis, et ameti jaoks läheb ülemineku üsna rahulikult. „Küll aga toob uus ATS meile lisatööd majasiseste juhenditega. Aprilliks, mil seadus jõustub, uuendame palgajuhendit, töötajate värbamise korda, koolituse korda,“ selgitas Tallinn. Riigi paarikümne tuhande liikmelise ametnikkonna kõrval mõjutab uus ATS ka kõiki omavalitsusi, mis täpselt samamoodi peavad hiljemalt homme oma töötajatele teada andma, kuidas töökorraldusega jätkata. ●

ITAALIA VALIMISED JOOKSID UMMIKUSSE

Itaalia valimistel kujunes peamiste vasak- ja parempoolsete valimisblokkide hääletasagi vaheks vaid vähem kui üks protsendipunkt. Napp ülekaal alamkojas läks vasakule, sena-

tis aga tõenäoliselt paremale. Viie Tähe Liikumine sai ligi neljandiku häälest ja tsentristid ligi 10%. Alamkojas saab võitja automaatselt kohti juurde, et moodustuks enamus. EPL

POSTUUMSELT PRIIKS

Ligi kaks aastat pärast Osama bin Ladeni (pildil) surma otsustas ÜRO julgeolekunõukogu eemaldada ta sanktsioneeritute nimekirjast. Seni ei tohtinud ta reisida ja ta varad olid külmutatud. ERR

MOSLEMITE ŠOKK: SEALIHÄJLJED KEBABIS

Šveitsi laboratoorium avastas kebabides väga väikeses koguses (alla 0,1%) sealihaajälgi, teatas Šveitsi islami kesknõukogu. Nõukogu usub, et sealiha ei olnud tahtlikult lisatud, vaid

see oli seotud samade seadmete kasutamisega. Proovid telliti pärast seda, kui Saksamaal selgus, et kebabid sisaldasid 7% sealiha. Islamiusk keelab sealiha söömise. Delfi

Kuuba ilma Castrota? Peagi võib see juhtuda

Nn troonipärijaks on

Miguel Diaz-Canel,

Kuuba Richard Gere. Seda

küll vaid välimuse järgi.

Kaivo Kopli

kaivo.kopli@epl.ee

Mitu põlvkonda kuubalasi on sündinud ja suureks kasvanud ajal, mil riigi eesotsas on seisnud Castro. Enamiku aega pärast 1959. aasta revolutsiooni on juhiks olnud Fidel, viimastel aastatel tema noorem vend Raúl. Esimesena nimetatu on nüüdseks 86 ja teine 81 aastat vana.

Eelmisel reedel viskas Kuuba president Raúl Castro justkui naljatledes õhku mõtte, et tema tagasiastumine pole ju võimatu ja võib-olla ta kavatsebki seda mingil hetkel teha. Nädalavahetusel said sõnad konkreetsema sisu, kui parlament oli kinnitanud ta presidendiks veel üheks viieaastaseks perioodiks. „See jääb minu viimaseks ametiajaks,” ütles Castro kindlal hääle saatläälele saadikuks nimetatule.

Kuid 35-minutilises kõnes ei tulnud vanalt revolutsionäärilt veelgi revolutsioonilisemat sõnumit. Castro jättis ütlema

idee loobuda sotsialismist, öeldes, et ta ei ole ametis Kuuba hävitamiseks. „Mind ei valitud presidendiks, et taastada Kuubal kapitalism,” kuulutas ta. „Mind valiti kaitsma, säilitama ja jätkama sotsialismi täiusdamist, mitte seda purustama.”

Castro lubas, et vastutus sotsialismi ehitamise jätkamise eest antakse uutele põlvkondadele, ja käis välja ka püha ürituse väljavalitud edasiviija – Miguel Diaz-Caneli, kes nimetati esimeseks asepresidendiks. Nii et kui Castro peaks enne 2018. aastat tagasiastumise teoks tegema või teovõimetuks osutama, läheks juhtohjad Diaz-Caneli kätte.

30 aastat poliitkarjääri

Oma 52 eluaastaga on Diaz-Canel kindlasti hoopis noorema põlvkonna esindaja, kes on nüüdseks kerkinud võimaldavikule lähemale kui keegi teine neist, kes ei lõonud kaasa enam kui poole sajandi eest revolutsiooni kuumematel päevadel. Tema ongi üks nende põlvkondade esindaja, kes pole näinud ega kuulnud Kuubal muud juhti kui Castro.

Pole ime, et nimi Miguel Mario Diaz-Canel Bermúdez enamikule õieti midagi ei ütle,

Presidendina jätkav Raúl Castro (vasakul) nimetas esimeseks asepresidendiks Miguel Diaz-Caneli (keskel).

Foto: AFP/Scanpix

Kuuba-eksperdid: Diaz-Canel on Raúlile sobilik ja ohutu valik

Miguel Diaz-Caneli määramine esimeseks asepresidendiks tähistab Castro-järgse ajastu algust, hindas olukorda Denveri ülikooli Kuuba-analüütik Arturo Lopez-Levy. Ta tõstis Diaz-Caneli puhul esile kolme aspekti: suhteline noorus, järkjärguline tõus parteisüsteemis ja asjaolu, et tegemist on tsiviilisikuga, kel vähe seotust sõjaväega.

„Tal on sidemed parteibossidega provintssides. Need liidrid on väga tähtsad. Nad ei figureeri rahvusvahelises meedias, kuid saarel on neil väga tugev võim,” viitas Lopez-Levy Reutersiga rää-

kides võimalusele, et Diaz-Canelil on ka laiem toetuspiind kui vaid Raúl Castro heakskiit.

Kanada ajaloo professor Hal Klepak, kes on kirjutanud Kuubast uurimusi, märkis, et Diaz-Canel pole valitsevale võimaldavikule ohtlik. „Diaz-Canel on küll lojaalne vanale stiilile, aga ta on siiski noor ja reformimeelne siis, kui reformid on välja kuulutatud. Temas pole kunagi nähtud ohtu Fidelile või Raúlile. Ta on just selline mees, kellega Raúl võib arvestada, soovides revolutsiooni jätkumist. Samas tahab ta nagu Raúlgi valitsust moderniseerida,” ütles Klepak.

sest väljaspool Kuubat ongi ta peaaegu tundmatu. Sellegipoolest on ta teinud parteilist karjääri juba üle 30 aasta, tõustes tasapisi ja järkjärgult kõrgemale, olles osanud vältida teiste „Ikaroste” kiiret tõusu ja kukkumist.

Vankumatu kommunist

Nii näiteks olevat Diaz-Canel 1980. aastate lõpupoole kuulunud nende noorte kommunistide sekka, kes eesotsas Roberto Robainaga käisid tollastes oludes välja värskeid ideid. Robaina oli 1990. aastatel välisminister, kuid sattus põlu alla. Sarnane saatust tabas ka selliseid tegelasi nagu Felipe Pérez Roque ja Carlos Lage, keda arvati olevat potentsiaalseteks Castro(te) järeltulijateks. Diaz-Canel elas aga n-ö

puhastused üle ja olles varem olnud kohalikuks parteijuhiks paaris olulises provintsis, sai temast 2009. aastal haridusminister ja eelmisel aastal ministrite nõukogu aseesimees.

Nooruses pikajuukselist Beatlesi-fänni, elektriinseneri hariduse saanud meest kirjeldatakse nüüdseks soliidsemas eas pigem kaalutleva ja tõsisena, aga ka igava ja huumoriväse tegelasena, kusjuures rõhutatke tema lojaalsust. Kui kasutada Raúl Castro enda sõnu, siis on Diaz-Canel ilmutanud „tugevat ideoloogilist kindlameelsust”. Ühe parteiallika sõnul peetakse Diaz-Caneli „siiraks ja vankumatuks kommunistiks, Castrote revolutsioonilisele visioonile ustavaks rahvuslaseks”. Beatlesi palasid kuulavat ta siiski siiani. ●

NATO plaanib Afganistani jätta vaid tillukese väe

Allianss arutab võimalust, et pärast 2014. aastat jääb Afganistani kokku vaid 10 000 meest.

Raimo Poom

raimo.poom@epl.ee

Aina enam ilmnevad märgid, et NATO tegevus Afganistanis võidakse pärast 2014. aastat ära lõpetada. Juba aasta alguses imbus USA valitsuse koridoridest välja plaan, et pärast 2014. aastat võiks praeguse üle 60 000 Ühendriikide sõduri asemel Afganistani jääda neid isegi alla 10 000. Siis aga väideti,

et tegemist on ühe võimalusega ning liitlased väitsid, et ei teadnud niivõrd radikaalsest vägede kokkutõmbamise plaanist.

Valeinfo ja liitlase mure

Vahepeal aga lubas USA president Barack Obama juba tuleva aasta kevadeks vähendada USA vägesid riigis vähemalt poole võrra. Eelmisel nädal avalikustas mõjukas Saksa väljaanne NATO diplomaatistest ringkondades toimunud salaarutelude sisu: väidetavalt olla USA ametnikud liitlastele teatanud, et kavatsevad Afganistani jätta kõige rohkem 10 000 sõdurit. Infot kinnitas

ka Saksa kaitseminister, kelle sõnul olevat USA kolleeg Leon Panetta rääkinud, et pärast 2014. aastat jääb Afganistani 8000–10 000 USA sõdurit.

Panetta aga andis teada, et see info on vale. Ja mitte selles mõttes, et jätkumissiooni suurus oleks liiga väike, vaid et see oli hoopis liialdus. „Teated, et USA olevat rääkinud liitlastele 8000–10 000 sõdurist Afganistanis pärast 2014. aastat, pole korrektsed. Vastavast vahemikust räägiti kogu NATO-missiooni, mitte kitsalt USA puhul,”

USA sõdur ja tsiviilisik Kabulis
Foto: Reuters/Scanpix

teatas Panetta pressiesindaja. See tähendaks, et NATO vähendab vägede arvu lausa kümnekordselt – eelmise aasta lõpus teenis rahvusvahelise rahutagamisjõu ISAF-i koosseisus Afganistanis pisut üle 100 000 välissõduri.

Kui eeldada, et USA võtab ka selles NATO minijätkumissioonis enda kanda umbes poole nagu praegu ISAF-is, siis tähendaks see vaid 5000–6000 USA sõduri jätmist Afganistani. Ülejäänud pool tuleks välja käia NATO-l. Kuid mitmed NATO liitlased on väljendanud väga suurt muret sellise asjade käigu üle, sest oma tegevuses Afganistanis ollakse sõltuvad mitmest ainult USA vägede pakutavast teenusest, mis võivad aga nii kokkutõmbamise tõttu katkeda. ●

Karzai lööb juba NATO-t välja

Afganistani liidrid ei näi tundvat suurt muret NATO lahku- misplaanide üle, ehkki riigi enda julgeolekujõude peetakse siiani suhteliselt vähe efektiivseks. President Hamid Karzai näib tahtvat hoopis rahvusvaheliste vägede veel kiiremat lahkumist. Esmaspäeval nõudis Karzai USA eriope- ratsioonide üksuste lahkumist Kabuli-lähedasest, ent massu- listega kimpus olevast Warda- ki provintstist. President põh- jendas seda kohalike elanike väärkohtlemisega, mida tegid väidetavalt USA eriväed. NATO pole seni juhtumitelev kinnitust leidnud, olukorra hindamiseks moodustati komisjon.

RASKEST ELUST

Wakhan on paik, kus, nagu khaan ütleb „saad ruttu vanaks”. Kui sul on alati külm ning kui näed oma kuut last üksteise järjel suremas, siis võib-olla lihvib see osa emotsioone maha. Võib-olla on see maa liiga tuuline, liiga kõrvaline, liiga karm. Kui ta sind ei tapa, siis teeb vigaseks. Rõõvib sult rõõmusoone. NATIONAL GEOGRAPHIC EESTI

KÄIBEMAKSUVABASTUS ÄÄREMAADELE

Ääremaal toodetud ja samas tarbitud toodangule võiks käibemaksu mitte rakendada. Inimesi pole mitte vaja meelitada ääremaale elama, kuivõrd tuleb luua soodsamad tingimused ääremaa arenguks.

MAJANDUSTEADLANE OLEV RAUDSEPP (ÄRIPÄEV)

KES VÕIDAB PÖLLUMAJANDUSE OTSETOETUSTEST?

Kõlavad pealkirjad toetuste tõusu kohta ei pruugi automaatselt tähendada käegakatsutavat hõlptulu põllumehe ega ka rohkem töökohti maapiirkonna elaniku jaoks. Ei pruugi sellest võita ei tarbija ega ka kodanik. Kuid fakt on, et see suhteliselt märkimisväärt lisaraha Eestisse tuleb ning kuidagi ühiskonnas ära jaotub.

MAAELU EDENDAMISE SIHTASUTUSE JUHATUSE LIIGE MADIS REINUP (ERR)

KUIDAS muuta maal elamine inimestele vastuvõetavamaks ja meelepärasemaks?

Linnastumist süvendavad müüdid ja iganenud mõtlemine

Raul Reino

ettevõtja

Kui 1922. aastal elas Eesti rahvastikut linnades 30% ja maal 70%, siis praegu on arvud vastupidised – maal elab umbes 30% ja linnades 70% inimestest. Linnadesse kolitakse erinevatel põhjustel, kuid enamasti siirdutakse sinna paremate elu- ja töötingimuste otsingutele. Kui uurida n-ö keskmise maalt linna kolija käest, miks ta sellise elumuutuse tegi, siis kuuluvad tavaliste vastuste hulka väited „maal pole midagi teha” või et „maal on ju nii igav”.

Tõesti, maal napib kino, sid, teatrimaju, kunstisaale ja uhkeid kontserdisaale. See tundub aga olevat üks suuremaid tänapäeva müüte ja enesepettusi, nagu tahaks suur osa uusi linnakodanikke külastada kunstinäitusi või osaleda huviringide töös. Millega keskmis-

ne eestlane tegelikult oma aega veedab, teab uuringufirma TNS Emor, mille andmetel vaatasid Eesti elanikud televiisorit jaanuaris 2013 keskmiselt 4 tundi ja 8 minutit päevas.

Igavus on ettekääne

Retooriline küsimus on, kas selleks tuleb ilmingimata linna kolida, et veeta enamik oma õhtutest televiisori ees? Pigem tundub, et eestlaste jaoks on eelkõige oluline teadmine, et vähem kui 30 minuti pikkuse tee kaugusel on olemas kõik nüüdisaja atraksioonid, mis siis, et nende kasutamist juhtub haruharva. See näib olevat tähtis psühholoogiliselt, on justkui osa turvatundest ja täisväärtuslikust elust, et läheduses on võimalused meelelahutuseks olemas.

Ent arvestades, kui väike riik Eesti on, ei tohiks ajakulu ka Sõrve säärel või Saatses kandis elavatel inimestel jaoks olla takistuseks, et näiteks korra kvartalis kultuuriüritusi külastada. Kahe-kolme tunni auto- või bussisõidu kaugusel on kättesaadavad kõik meelelahutuslikud üritused või avalikud teenused ning see ei tohiks olla ületamatu ajakulu, kui tõesti on olemas soov ennast kultuuriliselt harida.

Töötingimused on suurem probleem. Kurblooline on, et suur osa tööpakkujatest on

koondunud keskuste ümbrusse ja äärealadel elavatel inimestel tuleb töö tõttu võtta ette elukohavahetus. Mõningad vallad eesotsas Missoga on siin alustanud vastuvoolu ujumist ning kutsunud inimesi üles maale kolima, pakkudes välja ka mõningad töökohad. Misso juhtum näitas, et linnastumise peatamine ja maale elama jäämine sõltub väga palju juhtidest, kes on valdada ega maakondade eesotsas.

Viimases ajakirjas Director kirjutati TTÜ eesmärgist suurendada välisüliõpilaste arvu 2000 välistudengini. TTÜ sihtitud on Türgi, Hiina, India, Brasiilia ja Korea. Kas keegi on kuulnud mõne vallajuhi suust pooltki nii uljast eesmärgist? Kuulnud mõnest võimsast unistusest eestlaste või välismaalaste ligimeelitamiseks?

Kui näiteks Noarootsi vald ei suuda endale meelitada elanikke Haapsalust või Tallinnast, siis peaks äkki hakkama turundustööd tegema Aasia suunal? Jaapani küladest on Eestis ääri-veeri juttu tehtud, kümne aasta pärast võiks see mõnes vallas olla teoks tehtud.

Samamoodi tuleb tõdeda, et kui vallajuhte pole näha kaubandus-tööstuskojas lobitööd tegemas või koos peaministriga välisreisil investeringuid oma valda meelitamas, siis ettevõtluse vähikäik jätkub. Investee-

ringute pärast on konkurents maailmas karm, vallajuhtid peavad oma piirkonna jaoks sõna otseses mõttes müügitööd tegema. Kuni vallajuhtide hulgas valitseb eneseusu puudumine ja käega löömise meeleolu, seni ei juhtugi midagi.

Tippjuht valda juhtima

Kui vallavalitsuste eesotsas oleksid võimekad tippjuhid, kes tegutsevad läbimõeldud eesmärkide alusel, mille kesk-

Kas selleks tuleb ilmingimata linna kolida, et veeta enamik oma õhtutest televiisori ees?

Vallajuhtid peavad oma piirkonna jaoks sõna otseses mõttes müügitööd tegema.

mes on olemasolevate inimeste hoidmine ja uute juurdemeelitamine, siis on kiiret linnastumist võimalik peatada. Valdade volikogud võiksid eeskuju võtta „Talendid koju” kampaaniast ja meelitada konkurentsivõimelisega palgaga valdu juhtima tõeliselt võimekaid tippjuhte.

Suur hulk ettevõtteid läheb pankrotti või jääb lihtsalt vinduma ilma mingite tulemusteta, sama oht on ka kohali-

kel omavalitsustel. Kui volikogud ei hoiaks vallavanema kuupalgalt 2000–3000 eurot kokku, on võimalik äärealadele elu juurde tuua. See on ka üks kaalukas argument valdade liitmiseks, sest suurem vald tähendab rohkem võimalusi, suuremat vastutust ja võimekust maksta juhile suuremat palka. Võib arvata, et peale väärrika palga on nii mõnegi juhi jaoks valla elu „käima tõmbamine” tugevaks motivaatoriks ja väljakutseks.

Uute vallajuhtide esimeseks ja suureks väljakutseks võiks olla maal elamise mainekampaania läbiviimine. Praegu on linna kolimise üheks põhjuseks restiži küsimus, sest maale elama jääjatel on luuseri maik juures. Esimeste vastupidiste näidete najal on olukord pisut küll muutumas, kuid siiski tugevasti kreenis linna kasuks.

Vallajuhtid võiksid panna seljad kokku, minna EAS-i ning koostööd tehes korraldada „Welcome to Estonia” stiilis mainekampaania. Kampaania eesmärgiks võiks olla meelitada maale ettevõtjaid äri ajama ja tavainimesi elama.

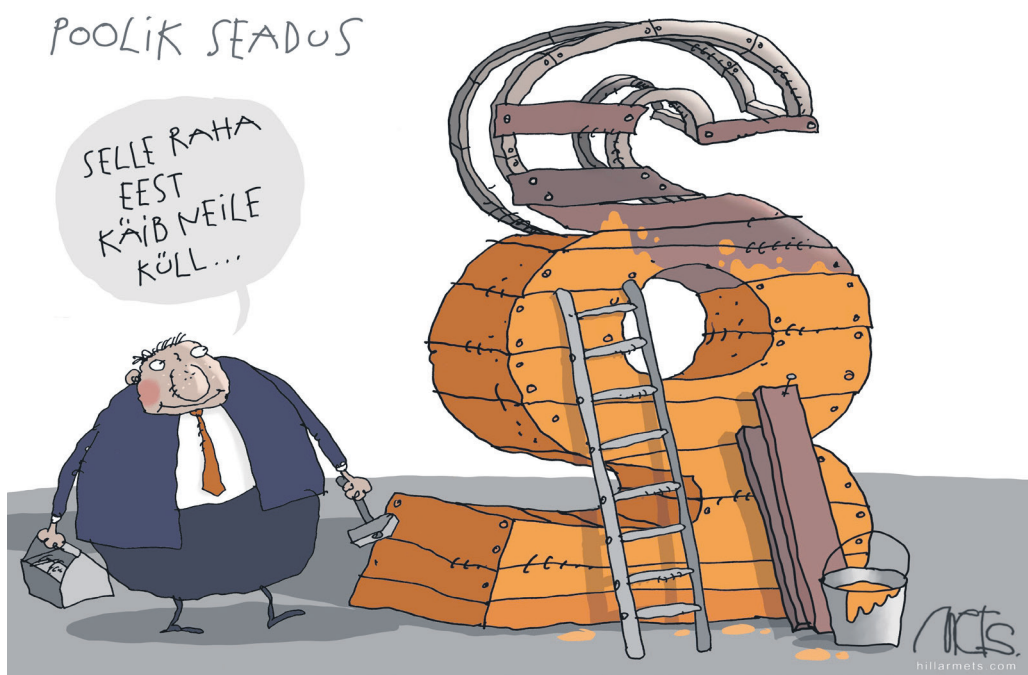
Misso valla üleskutse oli hea ja tunnustamist väärt, kuid ka seal kumas läbi veidi maama-

jaenduslik lähenemine. Kas töökohti maal peab ikka seostama põllumajandusega? Teataval määral võib seda pidada mõistlikuks, sest seitsme miljardi inimese toitmiseks on nii turgu kui ka tulevikku. Aga aastal 2013 ei peaks kindlasti mõtlema nii ühekiulgselt. Näiteks võiks mõni vald käivitada oma turunduskampaania „Kogu vallas tagame 100/20 Mbit/s kiirusega internetiühenduse.”

Küllap on paljudes valdades tühjalt seismas endised EPT peahooned või ühiskondlikud ehitised. Miks ei võiks vald ehitada sellise hoonest ümber *startup*-inkubaatoriks, kus valla IT-juhi eestvedamisel hakatakse korraldama Garage48 üritusi ja näiteks esimesel tegutsemisaastal pakutakse alustavatele ettevõtjatele tasuta äripinda?

Nüüdses ettevõtluses on terve rida töökohti, kus ei pea ilmingimata istuma mõnes Maakri kvartali pilvelõhkujas – programmeerijad, *copywriter*-id, koolitajad, raamatupidajad, arhitektid või kasvõi kõnekuse töötajad. Vastupidi, eriti loovatele ametikohtadele on maal elamisel-töötamisel selged eelised. Seega, kogu maaelu mõtestamisel peaks maailma vaatama palju avarama pilguga, mitte kinni olemas vanades mõttemallides, ning tegutsema muutunud maailma vaimus. ●

HILLAR METSA METSIK MAAILM

VASTUKAJA

●● Kas maksukoormuse ümberjagamise saaks väljarännet pidurdada? Indrek Neivelt tegi eilses Eesti Päevalehes ettepaneku väljarände pidurdamiseks maksukoormus ümber jagada madalapalgalistelt kõrgemapalgalistele, sest väljaränne tõstab Eestis elukallidust ehk mõjub ostujõule samamoodi nagu maks.

Peeter Koppel

SEB Panga privaatpanganduse strateeg

●● Eestis tehakse sageli see viga, et vaadeldakse siinset elustandardi stagneerumist kui unikaalset olukorda. Elustandardi alanemine leiab tegelikult aset praegu kogu areneva maailmas ega peatu enne, kui süsteemist on „välja loputatud” liigne võlakooormus ja on toimunud tasakaalustumine areneva maailmaga. Kui Eesti tundub lootusetu, siis peagi võib lootusetu tunduda ka emigratsiooni sihtkoht. Seega hakata eksperimenteerima ümberjagamise ajal,

mil kapital ja riskivõtjad on ajalooliselt suurtest võlgnekest/ümberjagajatest riikidest (Euroopas) põgenemas, tundub tõsise hilinemisena. Meil ei ole vaja 1905. aasta klassivihha, vaid signaali, et siin ei ole rikkus kuritegu ja siin ei kiustata ettevõtjaid. Meil on vaja majanduspoliitilist fookust väärtuse loomisele ja sellele, et raha tahaks siia tulla. Kui ainus idee on ümberjagamine, siis tegelikult ideed ei ole. Majanduspoliitiline fookus peab esiteks olema väärtuse loomisel ning teiseks ootuste juhtimisel. Vaesuse ümberjao- tamise seotud lahendused saavad olla ainult ajutised.

Jaan Pillesaar

ettevõtja

●● Maksukoormus peaks olema võimalikult ühtlaselt jagunenud ja mitte kellelegi kõrge, et kellelgi ei tekiks tugevat motiivi maksudest kõrvale hiilida. Praegu on maksukoormus Eesti väga ebaühtlaselt jagatud – suurem koorem langeb tööjõule, kuid näiteks ettevõtte jao- tamata kasumi maks on 0%, mis tekitab just jõukamatele võimalusi oma isikliku maksukoormuse vähendamiseks.

Praegu osutatakse Eestis paljusid pisiteenuseid „mustalt”, kõigi maksude ausalt maksimisele ei suudaks neid teenuseid keegi ostagi. Samas ei kannata ka jõukamatele tööjõumakse juurde panna, praegugi on spetsialistide Eestis hoidmine või siia tööle meelitamine väga raske.

KUHU KA OB TULUMAKSUTAGASTUS?

Maksutagastuse saanud klientidest kasvas hoiuste maht [möödunud aasta 20. veebruari ja 20. mai vahel] ligi 50%-l ja kahanes u 40%-l. Raha mitte tagasi saanud inimestest kasvas hoiuste maht vastavalt 37%-l ja kahanes 35%-l. Lihtsustatult öeldes – hoiused kasvasid paljudel, aga mitte seoses tulumaksutagastusega.

SWEDBANKI JAEPANGANDUSE JUHT **ULLA ILISSON** (VIRUMAA TEATAJA)

BEPPE GRILLO TOETAJATEST

Igal Grillo kogukonna liikmel on mitmesuguste lüüasaamiste kogemus: on kaotanud töö või ei ole kunagi tööd leidnud, on kaotanud usu tulevikku, riiki ja ühendustesse, mis seisavad nende vahel nagu poliitilised parteid ja ametiühingud. Nad ei vihka poliitikat, ainult neid, kes on oma tööst liiga kaua kinni hoidnud, olemata kompetentne või ilma moraalse õiguse ta seda teha. **MASSIMO GRAMELLINI** (LA STAMPA)

VANASÕNA

Siga läheb, mold jääb, tuleb teine, tuhnib jälle.

ELEKTRIARVETEL põlevkivielektri varjatud toetusi ei näe

Põlevkivienergeetika doteerimine teeb elektri kalliks

Ilmar Part

Eesti rohelise liikumise juhatuse liige

Tants ümber taastuvelektritoetuste on etendus, et varjata Eesti elektritootmise tõelist komistuskivi, milleks on põlevkivielektri tootmine ja selle toetamine maksumaksja rahakotist. Säästva Eesti instituudi hinnangul on põlevkivikasutusega seotud varjatud toetused taastuvelektri toetusest 14 korda suuremad. Ka praeguse valitsuse keskkonnaminister on korduvalt välja

öelnud, et maksumaksja toetab põlevkivielektri tootmist igal aastal enam kui miljardi euroga: see teeb 800 eurot aastas iga Eesti elaniku kohta.

Koormab majandust

Sellised toetused hoiavad kunstlikult elus raiskavat ja majanduslikult ebaratsionaalset tootmist, mis koormab Eesti majandust ja keskkonda veel aastakümneid ning pärsib uute ja tõhusamate tehnoloogiate turuosa suurenemist. Sellest hoolimata näeme oma elektriarvetel ainult seda toetust, mida taastuvelektri tootjatele makstakse, ja ei sõnagi põlevkivielektritoetusest.

Kui need summad ilmuksid meie elektriarvetel kõrvuti, oleks kõigil üsna pea selge, milliseid toetusi tuleks tarbijate huvides esmalt kärpida. Sellegipoolest räägib majandusministeerium ainult taastuvelektritoetuste vähendami-

sest tarbijate huvides, aga vaikib põlevkivielektri toetamise mitu korda suuremast koormast maksumaksjatele.

Muidugi ei saa Eesti põlevkivienergeetikast päevapealt loobuda, aga hiigeltoetuste järkjärguline vähendamine on üks kindel moodus, kuidas hakata põlevkivisõltuvusest vabanema ning anda uutele ja efektiivsematele tehnoloogiatele võimalus areneda.

Säästlikum ja ajakohasem elektritootmine jätab meile kõigile rohkem raha taskusse. See on vähim, mida saame omalaste ja lastelaste heaolu tagamiseks praegu teha. Nii nagu interneti tiigrihüppe puhul, on Eestil ka energeetikas head eeldused saada teerajajaks. Praeguse poliitika puhul on aga suur oht jääda Euroopa sabsõrkija rolli, rääkimata kahjust, mida püsiv kõrge energiahind meie majandusele ja inimeste heaolule põhjustab. ●

ETTEPANEK: kehtestame üle-eestiliselt ühtse maamaksumäära

Lõpetagem mängud maamaksumääraga

Art Kuum

Jõelähtme valla volikogu liige

Kodualuse maa maksumaksustuse korda vastu võttes oli seadusandjal õilis eesmärk säilitada maa kui tootmisvahendi ja kapitali maks, kuid vabastada kodualune maa maksustamisest. Ent suur hulk omavalitsusi on oma tulude vähenemise hirmus tõstnud maamaksu seaduses lubatud maksimummäärani, st 2,5 protsendini. Heaks näiteks on Jõelähtme vald, kus on

maksumäär tõusnud pea kogu valla ulatuses eelmise aasta ligikaudu pooleteiselt protsendilt 2,5 protsendini.

Valdades ja linnades, kus koos soodustuse rakendamisega maksumäärasid tõsteti, saavad kodualuse maa maksumaksust nautida vaid need koduomanikud, kelle kodu asub piisavalt väikesel kinnistul ja kelle maamaks tegelikult ka varasematel aastatel juba niigi väike oli. Kes aga varem maksis maamaksu suurtes summas, selle maksukoormus kasvab tõenäoliselt veelgi.

Kõige teravamalt tabab maksutõus neid maaomanikke, kes omavad suuremat kinnistut tiheasustusalal, kus maksumaksust vaid 1500 ruutmeetri ulatuses, krundi lubatud miinimumsuurus aga 5 000–10 000 või isegi 20 000 ruutmeetri kandis. Selliseid piirkondi on linnast väljas päris palju.

Riik justkui püüdis ühe käe-

ga kodanikele maksusoodustusi pakkuda ja teise käega omavalitsuste tiibu kärpida, kuid omavalitsused tõmbasid ikka riigil naha üle kõrvade. Kurb on aga see, et riigi ja omavalitsuste vahelises poliitkempluses on kaotajaks pooleks kodanik, kes oma rahakotiga kõik need naljad kinni peab maksma.

Seepärast teen ettepaneku riigikogule teha maamaksuseadusse veel üks parandus – kehtestada ühtne maamaks üle terve Eesti. Maamaksu erisusi on sõltuvalt sihtotstarbest, kasutuspüüangutest jms piisavalt palju, mistõttu ei vaja me igas vallas erinevat maksumäära.

Et kodualuse maa maksuvabastus realselt tööle hakkaks, tuleb mängud maksumäärade lõpetada ja kehtestada ühtne määr. Stabiilne maksukliima on stabiilse majanduskasvu üheks eelduseks. Maamaksu hüpped 1,5%-lt 2,5%-le tekitavad pigem ebakindlust. ●

25.02. Haapsalu Kultuurikeskus / 27.02. Paide Kultuurikeskus / 28.02. Karksi Kultuurikeskus
01.03. Saue Huvikeskus / 02.03. Tapa Kultuurikoda / 04.03. Vene Teater
12.03. Lihula Kultuurimaja / 15.03. Vanemuise Teater v/m / 11.04. Endla Teater
12.04. Luunja Kultuurimaja / 18.04. Salme Kultuurikeskus / 19.04. Vastemõisa Rahvamaja
20.04. Pürksi Kultuurimaja / 22.04. Antsla Kultuurikeskus / **Etenduste algus kl 19.00**

MINA HAKKAN PEAMINISTRIKS

ERIC CHAPPELL (Inglismaa) komöödia kahes vaatuses

VANA BASKINI TEATER

Riigikogu liikmetele ja ministritele on Piletilevist pilet TASUTA!

KADRI ADAMSON, MARIKA KOROLEV, RAIVO RÜÜTEL, EGON NUTER, TÖNU KILGAS, RAIVO METS ja JANEK SARAPSON / Lavastaja ja tõlkija: VELLO JANSON / Kunstnik: JAAK VAUS

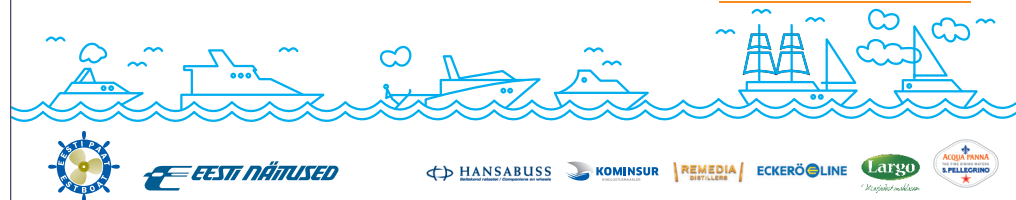
MERE- JA VABA AJA MESS 1.-3. märtsil

Reedel, 1. märtsil 12.00 - 19.00
Laupäeval, 2. märtsil 10.00 - 18.00
Pühapäeval, 3. märtsil 10.00 - 17.00

EESTI NÄITUSTE MESSIKESKUSES PIRITA TEE 28, TALLINN

LISAINFOT MESSI KOHTA LEIATE MESSI KODULEHELT: WWW.MEREMESS.EE

RAIL BALTIC TULEB

Rail Baltic on üks viiest Euroopa kõige tähtsamast transpordiprojektist, kinnitas Euroopa Komisjoni asepresident ja transpordivolinik Siim Kallas. Tema hinnangul muutub Rail Baltic järjest

tõenäolisemaks. Kolm aastat tagasi oli see tema sõnul soovunelm või lihtsalt jutt. „Nüüd on olukord, kus seda projekti on väga raske päevakorrast maha võtta,” ütles ta. **ERR**

EAS-I TOETUSE SAAJA LÄKS PANKROTTI

Eelmise aasta veebruaris andis EAS 4000-eurose osakapitaliga firmale SPOT Parking 610 000 eurot toetust kompaktparkimislahenduste arendamiseks. Aasta hiljem laekus kohtusse ettevõt-

te pankrotiavaldus, kirjutas Äripäev. SPOT ehk Space Parking Optimization Technology tähendab parkimismaju, kus autod pargitakse liikuvatel aluspindadel väiksele pinnale. **Delfi**

EELARVE

Esialgsel andmetel oli 2012. aasta valitsussektori eelarvepuudujääk 0,2% SKT-st, mis on oluliselt parem kui eelarves planeeritud -2,1% SKT-st ja suvel prognoositud -1,2%. **EPL**

Viinavabrikandid tahavad õlle hinda 40 sendi võrra tõsta

Janek Kalvi tahaks ka viinatootjatele madala aktsiisi eelist.

Õlleaktsiisi järsk tõstmine tooks viinavabrikutele õlletehaste arvelt 50 miljonit eurot lisatulu.

Andres Reimer
andres.reimer@ep.lee

Liviko viinavabriku juhatuse esimees Janek Kalvi ja A. Le Coqi õlletehase juhataja Tarmo Noop ristasid avalikult mõõgad alkoholiturust ümberjagamise pärast.

Õllepuudeli hind kallineks 40 sendi võrra, kui alkoholitootjate liitu juhtival Kalvil õnnestub poliitikuid veenda kolme aasta jooksul tõstma õlleaktsiisi kange alkoholiga samale tasemele ehk 2,6 korda. „Niimoodi laekuks riigielarvesse igal aastal 250 miljonit eurot lisaraha ning lahja alkoholi müük väheneks,” selgitas Kalvi. „Praegu on väliskapitalile kuuluva kolme Eesti õlletootja kasum nii suur, et see tekitab kadedust ja näitab neile madala aktsiisiga loodud konkurentsieelist,” lisas ta.

Kalvi vältis hinnangut aktsiisitõusuga viinavabrikute poolt õlletehaste arvelt võidetavale tulule, kinnitades, et eestlased joovad liiga palju just lahjat alkoholi. „Õlle kallinedes ei hakata rohkem viina jooma ning rahva tervis paraneb,” teatas Kalvi.

Noop seevastu kinnitas, et kolmandik seniseid õllejoojaid vahetaks õlle viina vastu välja, kui kesvamärja hind tõuseks. „Õlleturu mahtu arves-

tades võivad viinatehased õlleaktsiisi dramaatilise tõusuga võita meie arvelt 40–50 miljonit eurot aastas,” lausus Noop. „Sellisel arengul oleksid traagilised tagajärjed, sest maailma terviseorganisatsiooni andmetel tõstab just kange alkoholi suur osatähtsus Eesti kõige suuremaks alkoholitarbijaks Euroopa Liidus.”

Ametlikku paberit pole

Rahandusministeerium peab vaidlust alkoholi aktsiisi määra üle asjakohaseks, kuid ei poolda ühtlustamist. „Viinatootjate ettepanek pole meie ametliku seadusemuudatuse ettepanekuna töösse jõudnud, kuid me peame kõikide alkoholsete jookide aktsiisi ühtlustamist põhimõtteliselt tehniliselt võimatuks, sest vein maksustatakse mahu järgi, õlut ja viina aga alkoholisisal-

duse järgi,” ütles rahandusministeeriumi osakonnajuhataja Marek Uusküla. „Enamikus riikides on lahja alkoholi aktsiis madalam,” lisas ta.

Kalvi tegi põhjaliku ettepaneku sotsiaalministeeriumile, et mõjutada alkoholipoliitika nn rohelise raamatu seisukohiti. Ta ootab ideele tuge meedikute, andes mõista, et õlle hinna tõusuga saab riik rahastada nii arstide kui ka õdede palgatõusu. Meedikute seisukoht, et õlu murrab maarahvast halastamatult kui viin, mõjuks poliitikele veenvalt.

Noop seevastu loodab rahandusministeeriumi konservatiivsusele, kuhu saatis omakorda just Kalvi seisukohiti kummutavad põhjendused.

Tervishoiuorganisatsiooni andmetel joovad üksnes venelased, ukrainlased ja kasahhid rohkem viina kui eestlased. ●

Õlle hind lõhub koalitsiooni

IRL ja sotsiaaldemokraadid toetavad õlle hinna tõstmist, Reformi- ja Keskerakond piiraksid viina müüki.

„Ma pole kindel, kas õlle ja viina aktsiis peaks jõudma samale tasemele, kuid põhimõtteliselt olen ühtlustamise poolt,” lausus rahanduskomisjoni esimees ja IRL-i fraktsiooni liige Sven Sester.

„Noorte alkoholitarbimine algab just lahjadest jookidest ning õlle aktsiisi tõstmine hal-

vendaks nende jaoks kättesaadavust,” põhjendas rahanduskomisjoni aseesimees Rannar Vassiljev sotside fraktsioonist.

„Aktsiisi määrad on praegu hästi paigas ning vähendada võiks pigem kange alkoholi kättesaadavust,” ütles reformierakondlasest rahanduskomisjoni liige Aivar Sõerd.

„Aktsiisi küsimus pole nii pakiline kui viinamüügikohtade suur arv,” lausus Mihhail Stalnuhin Keskerakonnast.

Tarmo Noop väidab, et õlleaktsiisi tõstmisel hakatakse rohkem viina jooma.

Ministeerium: Lasnamäe trammiliin ei tasu end ära

Majandusministeerium peab Tallinna ideid aastateks 2014–2020 liiga autokeskseteks.

Ann-Marii Nergi
ann-marii.nergi@ep.lee

Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium (MKM) palus Tallinna linnavalitsusel esitada ettekujutus transpordi arendamisest Euroopa Liidu järgmisel eelarveperioodil, aastatel 2014–2020, et teada saada, milliste projektidele tahetakse eurorahade toel taotleda kaasrahastust. Abilinna-

pea Taavi Aasa allkirjastatud ideedenimekirjast leiab palju tee-ehituse projekte (Haabersti ristmiku ja Peterburi tee rekonstrueerimine, Põhjaväila chitus, Petrooleumi tänav, Narva mnt jne). Ühistranspordi projektide nimistus troonib aga Lasnamäe–kesklinna trammiliini ehitamine, mille hinnanguliseks maksumuseks pakub Aas müstilised 217 miljonit eurot ning mis võiks valmis saada 2020. aastaks.

MKM aga vastas, et vastupidiselt Tallinna linna pidevalt korratud mantrale, kuidas Eesti pealinnast keskkonnasõbraliku transpordi eeskuju teha,

näivad väljapakutud projektid hoopis autostumist soodustavana.

Suunav vastus

Majandusministeeriumi asekancler Eero Pärnmäe selgitas Eesti Päevalehele, et nende vastus linnavalitsusele oli pigem suunav, mida riik tulevikule mõeldes näha tahaks. „Kui vaadata linnavalitsuse projektide nimekirja, siis on see väga auto- ja teedekeskne. Meie tahaks aga näha laiemat pilti, lähtuda tulevastest vajadustest, mitte arutleda lühikaukude rohkuse üle,” rääkis Pärnmäe. „Lasnamäe trammiliini loota pole. Foto: Arno Mikkor

Lasnamäe–kesklinna trammiliini loota pole. Foto: Arno Mikkor

jaoks raha tekkimist me tõesti ei näe, sest enamik Lasnamäe elanikest ei käi kesklinna tööle. Odavamas kinnisvaras elavad sinikraed on üldjuhul ka lihtsama töö peal, mistõttu on ka töökohad pigem Peterburi tee äärsel tööstusalal, Jüri või Rae tööstusparkides. Neid inimesi ei ole vaja kesklinna kokku vedada, et neid siis jälle siit laiali vedada.”

Eero Pärnmäe sõnul kaalub ministeerium alati niivõrd suurte summade puhul alternatiive, mida selle raha eest tehtud saaks. Sellegipoolest on riik üritanud panna linna mõtlema just kolme laima suuna peale – ühistranspordikeskuste ühendamine, ettevõtlus- ja elukeskkondade omavaheline ühendamine (nt Tehnopol ja Ülemiste City ühendus elurajoonidega) ning kergliiklustee väljaarendamine. ●

Pensioniks raha kogumine maksu alla

Euroopa Komisjoni eestvedamisel töötavad 11 Euroopa Liidu riiki plaani kallal kehtestada nn finantstehingute maks. Rahandusvoliniku Algirdas Šemeta sõbrapäeval avalikustatud esialgse ettepaneku kohaselt maksustatakse kõiki finantstehinguid alates aktsiate ja võlakirjade ostust ja müügist kuni tuletislepinguteni. Aktsia- ja võlakirjatehingute maks oleks 0,1%, tuletislepingutehingutel 0,01%.

Pensionifondide vara koosnebki suures jaos kõrgemalt maksustatud aktsiastest ja võlakirjadest ning Eesti Päevalehele kinnitati, et praegusel kujul pensionifondide investeringud maksuerandit ei saa. „Eesti on soovinud, et pensionifondide varaga tehtavad väärtuspaberitehingud ei oleks maksustatud. Euroopa Komisjoni värskes ettepanekus ei ole see aga välistatud,” selgitati rahandusministeeriumist. Laekunud ettepaneku põhjal algavad nüüd läbirääkimised, mille tulemusel võib direktiiv ka muutuda. „Täpsemalt saame mõju hinnata siis, kui kõigi osaliste ja huvigruppide seisukohad on kaardistatud ja läbi arutatud,” ütles rahandusministeeriumi esindaja.

Raske kommenteerida

Swedbanki Eesti üksuse juhi Priit Perensi sõnul on finantstehingumaksu ettepaneku kohta praegusel kujul väga raske midagi öelda. Nende instrumentide likviidsus, millele finantstehingumaks laieneb, väheneb igal juhul. „Nende instrumentidega hakatakse vähem tehinguid tegema. Likviidsuse tagavad turu tegijad, mitte eraisikud. Neile aga laieneb maks igal juhul. See omakorda tähendab, et maks igal juhul mõjutab likviidsust ja hinda,” selgitas Perens Eesti Päevalehele. „Loomulikult on finantsasutused selle vastu, sest nemad tunnetavad kõige teravamalt, mida see tähendab. Aga väita, et see ei jõua kuidagi välja erainvestorini, on vale. Igal juhul jõuab see, nagu kõik maksud, välja tarbijani. Isegi kui pensionifond vabastada konkreetsest maksust, siis ta mõjutab kaudselt läbi turgude arengu [pensionifonde] ikkagi.”

Kohustusliku II sambaga on Eestis liitunud käesoleva nädala alguse seisuga 637 847 inimest. II samba fondide maht läheneb 1,5 miljardile eurole. ● **Harry Tuul**

STONE TALLINNAS

Täna õhtul astub Rock Cafe's üles Soome raskerokilegend Stone. Põhjanaanabrite vanameistrile sekundeerivad kodumaised tegijad Talbot ja Thrashless. Üksed tehakse lahti kell 19.00. **EPL**

ROCK SUMMER 25 KUULUTAB ESINEJAJD

Täna tutvustavad 15. ja 16. juunil Tallinna lauluväljakul toimuvat Rock Summer 25 ettevõtmise korraldajad pressikonverentsil lauluväljaku Gustavi kohvikus. Korraldajatel on plaanis välja hoi-

gata esimesed vähemalt kümme kokkulepitud esinejat ning tutvustada ka ettevõtmise ideed. Rock Summeri Facebooki lehe andmetel on muutusi ka pileti-hinnapoliitikas. **EPL**

KOLMAPÄEV KUMU KUNSTIMUUSEUMIS

Täna algusega kell 18.00 toimub Kumu kunstimuuseumis programm „Käekõne”, mis viiakse läbi näitusel „Jaan Koort. Modernismi klassikud”. Kumu haridusprogrammide kuraator Jane

Meresmaa-Roos vaatleb valitud skulptuure ning räägib nii Jaan Koorti loomingust kui ka erinevate skulptuuris kasutatavate materjalide omadustest. Sissepääs muuseumipiletiga. **EPL**

Teekonnast läbitud kaks viiendikku jõudis ehtsate südamelöökid juurde

Arvustus

Andres Laasik
andresl@epl.ee

Väljakuulutatud saja tüki kavast on teatril läbitud alles kaks viiendikku, seega on katsetamiseks veel küllalt ruumi.

Oleks ääretult rumal vaadata värsket Teater NO99 lavastust „Iga eht südamelöök” kui inimestele saadetud kiusatust loobuda teose üle arutlemast arusaadavas eesti keeles. Külalähtusid teose tegijad oma teatrikunstiprobleemidest ja arusaamistest, kuidas neid lahendada.

Teose kirjeldus peaks algama kooliõpikutest tuttavate Juhan Liivi värsside lugemisest, mida loetakse tavaliselt. Või siis mitte tavaliselt, sest kui alustab lugemist Marika Vaarik, on see esimene kord, kui ruum täitub näitleja häälega. Järelkult loeti luulet sinnamaani poole jõuga. Intensiivne näitlejahetk on ka see, kui Eva Klemets lauluväisi Liivi luuleridadele juurde liidab.

Näitleja olemine laval ongi enamasti selline poolejõuline, täites publikut ootusega: millal siis midagi juhtuma hakkab. Näitleja kohalolek laval on nii eriline, et paneb teatrit vähe-

gi tundva inimese juurdlema, mis asja kodanikud Semper ja Ojasoo rea näitlejatega ajavad. Vägisi tekib pähe versioon, et äkki otsitakse uut näitlejat, kes oleks oma kunstisõnumi poolest vabastatud kodanlikust meelelahutusest.

Segased manifestid

Sellise mõistmise peale tõukavad ka Teater NO99 segasevõitu manifestid, kus vastandumine kodanlikku meelelahutust viljelevale teatril on kõige selgem mõte. „Iga eht südamelöök” on tõepoolest teos, mida tervikuna meelelahutuslikkuses kahtlustada vae. Saalisistumise staatusega kaasneb pigem mingi möödapääsmatu piin.

Ei maksa siiski välistada, et meelelahutuse väljarookimise püüdluse omistamine värske-

Kunstiala vähegi haritud inimesele peaks olema teada, et ebameeldivad emotsioonid ei ole kunsti möödapääsmatu tunnus. Küsimusi, mida teos „Iga eht südamelöök” tekitab, on rohkem kui üks ja see on selle ilmne pluss.

Edasi tulevad lavastuse teises pooles näitlejate soolod. Aga siin tekib üldises loogikas ärakukkumisi. See, kuidas Gert Raudsep alustab oma soolot tangotantsuga ja kuidas temaga liitub Eva Klemets, on ju täiesti nauditav. Esinemine lõpeb ja saali täidab elevus ning valmisolek aplodeerida, mis jääb siiski kahjuks realiseerimata. Vahva on ka tantsuline dialoog, mis tekib Marika Vaariku soolo ajal üheskoos Rasmus Kaljupärvega. Nii et vana hea tuttav näitlejamäng on ikkagi ka selles lavastuses olemas.

Sammuke edasi

Kuigi nime poolest oleks justkui teosega seotud Juhan Liiv, on Teater NO99 viimane

lavastus mingis valitud arengutees sammuke edasi. Üks tagajärjedest on ka see, et rohkem kui kunagi varem on tõstatatud teatrit välja kirjanik, kes näitemänge kirjutab.

„Iga eht südamelöök” ei lammuta lahti mitte ainult lineaarset lugu, mis on elemen-

taarne igale endast lugupidavale postmodernistile. Täiesti ootamatud on hüpped teemalt teemale.

Tegu on (teadliku) kõrvalkaldega teatriteose senistest ehituslikest normidest. Selle teatri viimastele suundumustele mõeldes tekib küsimus, kas põhi on käes või on veel arenguruumi. Kui põhi käes, peaks kirjanik vaikselt teatrisse tagasi tulema.

See polekski ehk sugugi kehv variant, on ju teater oma manifestides joondunud ärksamate Saksa teatrite järgi ja seal on alati olnud valgustuslik tegevuskava, mille kohaselt lavastatakse värske moel parimat saksa klassikat. Aga millegipärast on tunne, et lähiajal pole NO99-s Schilleri, Kitzbergi või Wilde loomingut põhjal tehtud lavastusi oodata. Viimati nimetatud autoriga tasuks proovida, sest teatris on olemas suurepärase Vestmann – Marika Vaarik.

Mõeldes sellele, et väljakuulutatud saja tüki kavast on läbitud alles kaks viiendikku, on teatriseltskonnal katsetamiseks veel küllalt ruumi. Kui ainult publiku teatrit teekonnal maha ei pudene, sest jaksu nii äärmuslikes teatriotsingutes osalemiseks ei jätku väga paljudel. **o**

„Iga eht südamelöök”

(NO60)

Autorid Ene-Liis Semper, Tiit Ojasoo ja NO99 trupp

Lavastajad Ene-Liis Semper ja Tiit Ojasoo

Esietendus 22. veebruaril 2013 Teatris NO99

Teatri NO99 uues lavastuses saab kodumaal näha kerge hooga omletti praadivat Risto Kübarat.

Foto: Tiit Ojasoo

Hardi Volmer ei ürita uue ajaloo filmiga suurt kunsti teha ja hüppab endale seatud latist üle

Arvustus

Kaarel Kressa
kaare.kressa@epl.ee

Läbi aastasaja kulgeva loo keskmes on kurb-naljakas armukolmnurk ja ühe Tallinna vanalinna asuva maja saatus.

Hardi Volmeri kolmanda mängufilmi süžee on ühelt poolt nii ambitsioonikas ja teisalt tavatu, et pole imestada, kui sellele toetuse hankimine raskeks osutus.

Nagu ka filmides „Tulivisi” ja „Minu Leninid”, ulatub loo kronoloogiline algus 20. sajandi esimesse otsa, lõpp aga

jõuab kätte alles sajandivahehusel. Seetõttu mängivad naispeategelast Helmit nii Sandra Uusberg, Anu Lamp kui ka Ita Ever ja tema saamatut kavaleri Juliust Priit Võigemast, Tõnu Oja ja Aarne Üksküla.

Ka pildikeel üritab iga kujutatud ajastuga sammu pidada: tänapäev on näiteks üles võetud veidi kõikuva värvikaameraga ja 1920-ndad tummfilmi stiilis.

Korralik film

On imelik, et Volmerile sellise filmi tegemiseks raha anti, ja üllatav, et tulemus on ambitsioonikusest hoolimata saanud täiesti korralik. Kaks tundi kisub küll veidi pikaks ja ajastute vaheldumine kipub filmi rütmi kohati sassi ajama, aga

Helmi (Sandra Uusberg) saatus sarnaneb Eesti omaga – kannatuste järel terendab vabads.

Kaader filmist

käsitöö on hea. Isegi episoodilistes rollides mängib Eesti näitlejate kahurvägi ja lavastaja ei ürita teha suurt ja punnitatud kunsti, mis meie oludes

enamasti kuidagi kentsakalt välja tuleb. Filmi peateema on tuttav – ikka eestlaste saatus ajaloo tõmbetuultes, mida vaadeldakse ühe maja ajaloo

otsast-huumor, mis näiteks stseenis, milles saksa sõjaväelane oma armsamale uut jalga demonstreerib, publiku itsitama paneb.

Paratamatult viis filmi vaatamine mõtted enda kadunud vanavanemate räägitud juttudele – kuidas üks neist omal ajal vihkas baltisakslaste ülbisemist ja teine jäi Rootsi laevalt maha vaid kohmitsemise tõttu, nagu Helmigi. Küllap tulevad sarnased seosed meelde igal kodueestlasel.

Volmeri teos on hea eesti film – tähendab, et seda tuleb võtta teatud mõõndustega –, igatahes on ta parem kui „Detsembrikuumus”. **o**

„Elavad pildid”

R: Hardi Volmer

O: Sandra Uusberg, Priit Võigemast, Anu Lamp, Tõnu Oja, Ita Ever, Aarne Üksküla

Esilinastus 21. veebruaril CCP-s.

Maale saab korteri paari kuupalgaga

Tühjad kortermajad rõhuvad valda: need tuleb lammutada, tühjaks jäänud hooldada.

Kaire Talviste
kaire.talviste@epl.ee

„Kui on soodsalt korterit vaja, siis meilt on võimalik seda saada,” lubab Tamsalu vallavanem Toomas Uudeberg. „Kokkuleppehinnaga umbes paar tuhat eurot. Hind sõltub korteri seisukorrast ja ruutmeetritest. Kauplemisruumi on ka. Meil on siin lasteaed, kool, hea infrastruktuur, Tallinna ja

majanduskeskus ja linnuvarik. Nõnda nagu kõikjal Eestis põhjustasid need eeldused kolhoosiarhitektuuri kerkimist maale, kus selleks otsest vajadust polnud. Ruumi jagus elamiseks ju küll. „Inimene otsib maal ikkagi privaatsemat elamist,” arvab ka Uudeberg.

Nüüd, kus maalt on kadunud töökohad, on kadunud ka inimesed. Suurem liikumine toimus juba pärast Eesti iseseisvumist, kui lahkujaid jäi maha vallasvara, mis peremehetuna kohaliku omavalitsuse õlgadele langes. Ent ka viimase viie aasta jooksul on Sääse alevikus Lääne-Virumaal elanike arv vähenenud peaaegu 60 inimese võrra.

Tühjaks jäänud kortermajad on muutunud ohtlikeks tondilossideks.

15 kuni 20 tühja korterit

Kui suures majas olid alles vähem kui pooled elanikud, alustas vallavalitsus inimeste ümberkolimist tihedamini asustatud majadesse. „Pole ju mõistlik tühje kortereid küta,” selgitab Uudeberg. Praegustes oludes oleks sellist asja keerukam teha, sest nüüd on kinnisvara juba eraomandis. Otsest vajadust selleks veel pole, sest nelja maja peale on asustamata 15 kuni 20 korterit, sõltuvalt hetkeseisust. Neid vallavanem soovijaile pakubki.

Tühjaks jäänud kortermaja on muutunud aga ohtlikeks tondilossiks ja põhjustab kohalikes lastevanemates hirmu, et ühel hetkel võib seal uudishimulike põnnidega

On asulaid, kus kortermaja saatust on olnud jääda täiesti tühjaks. Nii ka Martnas, kus on kolm tühja korterelamut. Foto: Arvo Tarmula

õnnetus juhtuda. Vallavanem tõdeb, et ainuke võimalus on maja lammutada.

Teema on päevakajaline olnud juba mõnda aega, ent teod on siiani jäänud raha taha. Odavaim pakkumine lammutamiseks on ligi 30 000 eurot. Tänavu soovitakse sellega siiski jupphaaval algust teha. Vallavanem on aga nõr-

dinud, et selleks tegevuseks keskkonnainvesteeringute keskuselt (KIK) toetust ei saa. Nimelt toetab KIK keskkonnaministri määrusega eelmise aasta algusest küll maastikupilti kahjustavate ehitiste likvideerimist, ent kortermajad selle toetuse alla ei käi.

Kui kunagi oli maakorter luksuskaup, siis nüüd on ini-

meste suhtumine muutunud ja enamasti igatsetakse maal ikkagi oma elamut, arvab ka Martna vallavanem Tiiu Aavik Läänemaalt.

Martnas kolm tondilossi

Martna valla piiril tervitab inimesi kaks lagunevat kortermaja, mis kuuluvad soomlastele. Sinna kavandati vanuri-

tele pansionaati, ent see idee pole realiseerunud.

„Meil on kolm tondilossi,” loendab vallavanem ruttu. Ta lisab, et vallas on probleemseid kortermaju rohkem, ent need kolm on kõige kriitilisemas seisus. Osa maju ei kõlba enam elamispinnaks ja Aaviku hinnangul pole muud võimalust kui need maha lõhkuda,

UUDIS

Uudismudel Verso – Kastelli innovatiivne lahendus uskumatult soodsa hinnaga!

VERSO

Soojustatud toorkarbi materjal koos kivikatusse kattega + õhksoojuspump
alates 28.000€
+ transport ja montaaž

Küsi oma uue Verso-kodu pakkumist!

K-MAJAD OÜ
Jaama tänav 2, Nõmme keskus, 11621 Tallinn
Telefon +372 6690 504, +372 50 777 01
katrin.sutt@kastelli.com
www.kastelli.ee

KASTELLI

Sinimägedes avati peremajadega hooldeküla puuetega inimestele

Möödunud pühapäeval pidas soolaleivapidu Sinimäe hooldeküla, mis on koduks 60-le psüühilise erivajadusega inimesele, kirjutab Põhjarannik. Kuuest peremajast koosneva küla ehitamiseks kulus 3,1 miljonit eurot, uude koju kolisid asukad detsembris. Enamikele meeldib uues kodus.

AS-i Hooldekandeteenused juhatause esimees Maarja Mändmaa selgitas, et Sinimäele on kolitud kokku eri hooldekandeteenuste kliendid üle Eesti ja seetõttu võtab veidi

aega, kuni kujuneb välja pere-laadne elukorraldus.

„Kõige suurem vahe on selles, et peremajades on kliendil olemas oma nurk või ruum. Nelja- kuni kuuekohaliste tubade asemel elatakse siin valdavalt toas üksinda või soovi korral kahekesi. Nii palju, kui olen meie kodude juhtidelt ja töötajatelt kuulnud, on kliendid muutunud rahulikumaks ja pole enam agressiivset olekut,” ütles ta.

Sinimäe kodu eripärana nimetas Mändmaa soovi raja-

da peremajade juurde tegevusmaja, mille jaoks praegu raha ei jätkunud.

Sinimäe Kodu valmimine on osa suuremast erihooldekodude reorganiseerimisprojektist. AS Hooldekandeteenused ehitab Euroopa regionaalarengu fondi toel tänapäevased uued elupaigad erivajadusega inimestele üheteistkümnesse Eestimaa paika. Kokku valmib 55 kümnepäevase peremaja, mille kogumaksumus on rohkem kui 26 miljonit eurot. **• EPL**

Kogudused said natuke raha kirikute restaureerimiseks ja avariitöödeks

Riikliku programmi „Pühakodade säilitamine ja areng” käesoleva aasta eelarvest eraldati pühakodade restaureerimiseks 622 486 eurot, kirjutab City 24.

Pühakodade säilitamiseks ja arenguks esitati muinsuskaitseametile 117 taotlust kokku 69 koguduselt. Restaureerimistoetust saavad viie eri konfessiooni pühakojad. Lisaks eraldati tänavu veel 22 000 eurot projektide koostamiseks ja piksekaitsete ja signalisatsioonide paigaldamiseks.

Suurematest töödest jätkatakse käesoleval aastal näiteks Hageri vennastekoguduse palvela restaureerimistöödega. Pühakodade programm toetab ka EELK Risti kiriku interjööri konserveerimistöid, kus seniste tööde käigus on ilmnunud suurepärased maalingud. Jätkatakse ka Tartu Jaani kiriku terrakotaskulptuuride konserveerimise toetamist. Alustatakse EELK Väike-Maarja kiriku katusete ja Järva-Jaani kiriku torni, EAÖK Kuriste Jumalasünni-

taja Sündimise kiriku kellatorni restaureerimise ning Karksi-Nuia Püha Aleksi kiriku põranda restaureerimisega.

Algust tehakse ka mitme kiriku restaureerimistööde ja avariiremontitöödega.

Toetuste taotlusi pühakodade säilitamiseks ning arendamiseks esitati kogusummas 3,5 miljonit eurot.

Vaatamata sellele, et pühakodasid toetab riik peale pühakodade programmi ka teistest allikatest, jääb toetuste võimalus alla vajadusele. **• EPL**

Vanad laudad saavad lammutamise jaoks toetust, kortermajad mitte.

Foto: Ilmar Saabas

sest ümberehitus on liiga kalline. „Pingsalt tegeleme praegu ühe majaga,” lisab ta.

Nõnda kui Tamsalu vallas, püüab ka Martna vald majade ülalpidamiskulusid vähendada inimesi soojustatud korteritesse ümber kolides. See pole aga niisama lihtne. „Emotsioone on palju,” lisab vallavanem.

Maale ostavad noored

Läänemaal tegutseva Kiva Kinnisvara maakler Ülo Metsalu kinnitab, et müüs äsja ühe korteri Haapsalust 15 km kaugusel Pangakülas. „Kõik ei trügi linna,” tõdeb ta. Kui maal veel midagi teha on ja endises kolhoosikeskuses pood ka alles, siis leiab müügis olev korter ühel hetkel omaniku. „Noored ostavad, neil on elamiseks füüsiliselt pinda vaja,” selgitab Metsalu. „Pangad on kitsid laenu andma ja

nõuavad lisatagatist, seepärast on ostjais just noored. Neil ei jää muud üle. Teisalt pole tegu väga massiliste tehingutega.”

Oma aiamaa

Maal elamise boonustena nimetab maakler avarust ja oma aiamaad. Kui pereisa käib Soomes tööl ja tuleb üle kahe nädala koju, siis pole elukoha kaugusel keskustest nii suurt tähtsust.

Muidugi on hinnad kaks kuni kaks ja pool korda keskmise omadest odavamad. Müügi jaoks hindab Metsalu pool aastat kuni aasta.

Kui maakoha korteri eest küsitakse rohkem kui 10 000 eurot, kestab selle müük tuluvalt ilmselt aastaid.

Tehinguid tehakse hinnahemikus 4000 kuni 6000 eurot. Selles hinnas on ka kauplemisruumi. ●

KIK toetab kolehoonete lammutamist

●● 2012. aastal alustas KIK maastikupilti kahjustava lagunenu ja kasutusest väljajalgenud põllumajandus-, tööstus- või militaarehitise likvideerimise toetamist.

●● Mullu rahuldus KIK-i nõukogu 31 ehitiste likvideerimise taotlust kogumaksumusega u 1,8 miljonit eurot, millest KIK-i osalus oli u 1,3 miljonit.

●● Kehtiva määruse kohaselt korterelamute lammutamiseks toetust taotleda ei saa ja KIK-ile teadaolevalt ei ole planeeritud seda tegevust laiendada. Allikas: KIK-i keskkonnaprogrammi üksuse juht Heiko Põdersalu

Kutsetunnistusega korteriühistujuhte on Eestis vaid paarikümne ringis

Veel ülehomseni on aega esitada dokumente, et taotleda kevadises voorus korteriühistujuhi kutset. Seni ei ole kutse taotlemine väga menukas olnud – kutsekoja andmetel on kutsetunnistusega ühistujuhte meil 25. Neile on omistatud korterelamuhalduri II kutsestandard, mis on eelnevatatut kutsega samaväärne. Ühistujuhte on Eestis aga 10 000 ringis.

Korteriühistute liidu nõukogu esimees Marit Otsing märgeb, et kutsetaotlusi on siiski oodata. „Soovime, et ühistujuhid taotleks kutset. Oleme seda meelt, et kui ühistujuht on professionaalne, on ta ühistuesimehe koolituse läbinud ja kutseeksami sooritanud,” ütleb Otsing, lisades, et see muidugi ei tähenda, nagu poleks pädevad need ühistuesimehed, kel tunnistust ei ole. Ühe väikese kortermaja juhtimiseks pole ehk kutsetunnistuse olemasolu ka ilmtingimata vajalik, kuid üha enam on neid inimesi, kelle jaoks ühistujuhi töö toob lauale igapäevase leiva ning kes juhivad korraga viit-kuut-seitset korteriühistut. Nemat peaks olema motiveeritud kutset taotlema. Otsing märgeb, et ka nende 25 hulgas, kel tunnistus juba olemas, on just selliseid juhte, kes on korraga mitme ühistu eesotsas.

Selliseid koolitusi, kus endale kutsetunnistuse tarvis oskusi hankida, korraldab korteriühistute liit ja ka Kinnisvarakeskkonna Ekspert OÜ. Need on tasutaised.

Oskused koolituselt

Marit Otsingu sõnul koosneb koolitus nn neljast sambast: juriidika (seadused, lepingud), ehitamine ja renoveerimine (teadmised ehitusest, et olla teadlik tööde tellija), organisatsiooni juhtimine (juhatuse ja elanike õigused ja kohustused) ning korteriühistu majandamine ja igapäevane haldustegevus.

On ühistujuhte, kelle jaoks see töö on igapäevane leivateenimine.

Anvar Kima on üks neist 25-st, kel on kutsetunnistus olemas juba aastast 2011. Suuresti ongi mitme Tallinna ja paari Tabasalu kortermaja juhtimine tema igapäevane töö. Kima märgeb, et otseselt ei ole tal kutsetunnistust tarvis läinud, küll aga hindab ta koolitusel saadud oskusi. Koolitus ajendas teda ka eksamit tegema. „Koolitusega kaasneb komp-

leksne õppeprogramm, mille peaks iga juht läbima, et pilti ette saada, sest meie valdkond, millega tegeleda tuleb, on lai,” osutab ta.

Kõigest 0,3 protsenti

Ka kutse andja Eesti kinnisvarahaldajate ja hooldajate liidu (EKHHL) juht Jüri Kröönström nendib, et arvestades ühistujuhtide hulka, on tunnistusega juhte äärmiselt vähe. „0,3% sihtühmast, samal ajal kui ettevõtjate juures tegutsevaid kutsetunnistusega kinnisvarahaldureid ja hooldajaid on 519 ehk u 35% sihtühmast,” võrdleb Kröönström.

Praegu ei ole seadust, mis nõuaks ühistu esimehelt kvalifikatsiooni tõendamist, pigem on see ühistu otsus, keda nad sellele kohale valivad.

Ent justiitsministeeriumis on menetlemisel korteriühistu ja korteriomandi seaduse eelnõu, mille kohaselt on korteriomandite valitsejat esindaval isikul nõutav kinnisvara halduri või korterelamuhalduri kutse. See eelnõu puudutab maju, kus ühistut ei ole moodustatud ning tegutsevad ühisused.

Kui seadus 2016. aastal jõustub, muutuvad ka ühisused ühistuteks, kelle eesotsas võib ühistu esimehe asemel olla ka vastava kutsetunnistusega valitseja. ● Kristiina Viiron

Eesti Kinnisvarafirmade Liit,
Nordea Pank ja ERI Kinnisvara esitlevad:

Kuhu liigub Eesti kinnisvaraturg?

Asjatundjate abiga püüame jõuda arusaamisele, milline on Eesti kinnisvaraturu tulevik. Konverents toimub 14. märtsil 2013 Tallinna Ülikooli vast valminud Astra maja konverentsikeskuses Narva mnt 25.

Konverentsi avab Tallinna Ülikooli rektor, professor Tiit Land. Ettekannetega esinevad: Tõnu Palm, Kevin Vaher, Andres Kuusik, Madis Raidma ja Siim Simson. Diskussioonipaneel juhivad: Arle Mölder ja Kalev Roosivälgi, osalevad Merylin Jalakas, Ülar Mark, Tiit Kuusik, Mika Sucksdorff, Viljar Arakas ja Margus Eek. Konverentsi moderaatorid on EKFL tegevdirektor Tõnis Rüütel ja juhatuse esimees Peep Sooman.

Lisainformatsioon, ajakava ja registreerimine 6411 516 või ekfl@ekfl.ee

EESTI KINNISVARAFIRMADE LIIT

Koos loome uusi võimalusi

Nordea

SUURIM VALIK ARENDUSPROJEKTE!

www.pindi.ee/arendusprojektid

UUED KODUD

Mardi Majad on viimaste aastate suurim kesklinna elamispindade arendus, mis 2013. ja valmib 2014. aasta lõpuks. Selle arenduse käigus säilinud sisekujunduselemente. Hoone lisab ühele hõlmav videovalve. Stroomi leiab omale uue omaniku 130 korterit. Hinnad alates 60 000 €.

Marge Sinimets, 511 9390
Triin Sild, 56 237 146

Müüa luksuslikud 2-4 toalised korterid 1 - 4 toalised korterid, üp 37,8 - 79,7 m2. Kadriorus Kuristiku tänaval. Siseviimist - Vihuri 4 kortermaja eeliseks on välja luses kasutatakse võimalikult palju kujunenud elukeskkond ning turvalisust taastamisel peetakse võimalikult palju liivarand jalutustekonna kaugusel. silmas hoone algupärast arhitektuuri. Hinnad alates 67 800 €.

Marge Sinimets, 511 9390
Triin Sild, 56 237 146

Müüa luksuslikud 2-4 toalised korterid 1 - 4 toalised korterid, üp 37,8 - 79,7 m2. Kadriorus Kuristiku tänaval. Siseviimist - Vihuri 4 kortermaja eeliseks on välja luses kasutatakse võimalikult palju kujunenud elukeskkond ning turvalisust taastamisel peetakse võimalikult palju liivarand jalutustekonna kaugusel. silmas hoone algupärast arhitektuuri. Hinnad alates 67 800 €.

Marge Sinimets, 511 9390
Tatjana Shevtshenko, 515 2005

ÄRIPINNAD

Kvaliteetbüroo valitud üürikuule. Ainulaadne objekt kesklinnas. Maa-alune parkimine. Katuseetärs 6. korruse büroo. Valmib augustis 2013. Üürihinnad alates 3 179,80 €/kuus. Ruutmeetri hind alates 13,0 €/m2.

Eduard Sorokin, 56 2222 56
Antti Undrits, 520 6055

Erineva suurusega büroo-, lao- ja tootmispinnad. Büroopindade hinnad 4,5 - 6,5 €/m2. Suur tasuta parkla. Majas toitlustus ja muud teenused. Ühistransport, kesklinna 5 minutit.

Eduard Sorokin, 56 2222 56
Antti Undrits, 520 6055

Mustamäe tee 44 paiknev Löwenruh Ärimaja asub logistiliselt väga heas asukohas, vahetus läheduses on ühistranspordi peatus, maja ees on tasuta kliendiparkla. Hoones on üürile anda erineva suurusega (15-450 m2) büroopinnad.

Eduard Sorokin, 56 2222 56
Hannes Käbi, 511 7370
Argo Piirsalu, 506 0226

Pindi Kinnisvara/ERI Kinnisvara Tartu mnt 16, 10 117, Tallinn
tel: 610 3900 GSM: 512 0280 www.pindi.ee www.eri.ee

GRIT ŠADEIKO EM-IL HAIGUSE TÕTTU EI VÕISTLE

Kui varem oli selgunud, et kergejõustiku sise-EM-ile ei lähe Rasmus Mägi (alavorm) ja Maris Mägi (haigus), siis eile lisandus neile haigestunud Grit Šadeiko, kes pidanuks osalema tõk-

kesprindis. Seega on Eesti koon-dis Göteborgis seitsmeliikmeli-ne: Mikk Pahapill, Kaarel Jõevä-li, Anna Iljuštšenko, Eleriin Haas, Raigo Toompuu, Rain Kask ja Andres Raja. **Õhtuleht**

KOTENKO VALGEVENESSE

Eesti jalgpallikoondise värava-vah Artur Kotenko läbis edukalt katseaja Valgevene meeskonnas Mogilevi Dnepris ja sõlmis klubi-ga aastase lepingu. Varem män-gis Kotenko Soomes. **Delfi**

NURMSALU VORM PÜSIB

Eesti suusahüppaja Kaarel Nurmsalu sai Val di Fiemmes toimu-vatel Põhja suusaalade maail-mameistrivõistlustel suure mäe avatreeningul 122,5 meetri pik-kuse hüppega teise koha. **Delfi**

TRAHV INTERILE

Milano Inter sai 50 000-euro-se rahatrahvi, sest nende fännid solvasid mängus AC Milaniga Mario Balotellit rassistlikult. Ras-sistliku mõnitamise ohvriks lan-ges ka Sulley Muntari. **Delfi**

Tšmil kandideerib ratturite liidu etteotsa

Euroopa jalgratturite liit (UEC), mille juhatusse kuu-lub asepresidendina ka Madis Lepajõe, peab eeloleval näda-lavahetusel Pariisis aastakoos-oleku. Seal valitakse organi-satsioonile uus president ja täitevkomitee liikmed. Kandi-daate presidendi ametikohale on kaks – Prantsusmaa jalgrat-turite liidu juht David Lappartient ning kunagine tippsõitja, Moldova endine spordiminis-ter ja Katjuša profiitimi pealik Andrei Tšmil.

Kuigi 1994. aastal maailma ühe hinnatuima ühepäevasõidu Pariis–Roubaix võitnud Tšmil pillub valimiste eel suuri sõnu ja kõlavaid ideid, ei usu Lepajõe Venemaa oligarhi Igor Makarovi rahale toetuva Tšmili presidendiks saamist.

„Kui ta oleks nii võimekas juht, nagu ta räägib, pidanuks Moldovas jalgrattasport tema spordiministriks oleku ajal kõvasti edenema. Paraku pole sealset rattaspordist midagi kuulda. Mina küll ei näe temal suuri võimalusi,” vaagis Lepajõe. Ometi arvatakse, et Tšmilil on ambitsiooni sügisel kandideerida ka Rahvusvahelise jalgratturite liidu (UCI) presidendiks.

Lepajõe peab taanduma

„Kui mind valitakse presi-dendiks, pühendan end selle-le ametile 24 tundi ööpäevas,” lubab Venemaal Habarovskis sündinud, Ukrainas ja Moldo-vas üles kasvanud ning suure-ma osa profikarjäärist Belgias elanud maailmakodanik.

Neli aastat Euroopa jalgrat-turite liidu juhatusse kuulunud Lepajõe on kandidaat ka sel aastal, kuid ta enda sõnul on selge, et teda tagasi ei vali-ta. „Kuna olen endiselt tegev UCI komissarina, nähakse mind pigem jätkamas seda lii-ni. Küll olen suutnud juhatus-olles paar Eesti jaoks tähtsat otsust läbi suruda. Tartus toimu-vad 2015. aastal maanteeõidu Euroopa meistrivõistlused ja loodetavasti kinnitab juhatus seekordsel koosolekul ka ette-paneku, mis toob 2014. aasta kevadel Tallinna UEC-i aasta-koosoleku,” avalikustas Lepa-jõe. **• Ivar Jurtšenko**

Täna Delfi Spordis:
Kas Eesti
suusatajad
suudavad Val di
Fiemmes üllatada?

Levadia purustas superkarika mängus valitseva meistri

Jalgpall. Paar päeva tagasi ütles FC Levadia peatreener Marko Kristal, et tema meeskond soovib tänavu Eesti meistrivõistlustel sammu edasi astuda. Kuna Levadia oli mullu teine, saab edasiminekuna mõis-

ta vaid meistrivõistluste esikoh-ta. Nüüd, pärast jalgpallihooaja avamängu võib öelda, et mees-tel on tõsi taga, uhke avaldus suurteks võitudeks on igatahes tehtud. Nimelt alistas Tallinna Levadia eile veebruarikuises

külmas õhtuhämaruses superkarika finaalis valitseva Eesti meistri Nõmme Kalju 3 : 0 ja kindlustas endale ajaloo viien-da superkarika.

Levadia viis 19. minutil juh-tima Artur Rätteil, saates pal-

li karistusala lähistelt ilu-sast kauglöögist väravasse. 62. minutil jõudis väravaesi-ses saginas sihile Igor Subbotin ja 67. minutil oli taas täpne Rätteil. Mängu jälgis enam kui kuussada pealtvaatajat.

Juba eeloleval laupäeval pan-nakse pall mängu ka Eesti meistriliigas. Avavoorus koh-tub Levadia Tartu Tammekaga, Kalju on vastamisi Paide Linna-meeskonnaga. **EPL**

Foto: Priit Simson

Kullanaine Johaug vaimustub suusatamisest ja moest

Ilus, andekas, moodne – kellest veel kui mitte temast kasvatada Bjørge-nei mantlipärija?

Aet Suväri
aet@epl.ee

Eile Val di Fiemmes põhja suusaalade maailmameistrivõistlustel naiste 10 km vabatehnikasõidu eraldistardist võitnud Therese Johaugile oli see teine kord MM-il kuulsat kaasmaalannat Marit Bjørgenit võita. 24-aastane blond Norra kaunitar võitis oma esimese individuaalse MM-kulla kaks aastat tagasi Oslos, kui ta alistas finišis Bjørgeni 30 km vabatehnikasõidus. Sellegipoolest ei oodatud eile, et Johaug hõivaks poodiumi kõrgema astme – sõidu eel peeti suursoosikuks ikkagi Bjørgenit, seda enam, et norralanna tavaline põhirivaal, poolatar Justyna

Kowalczyk eile Val di Fiemmes kaasa ei sõitnud.

Kuid Johaug näitas, milleks ta on suuteline – kuigi pool-teel juhtis veel Bjørgen, rebis Johaug ennast distantsti teisel poolel ette ja finišeeris võitjana, üle kümne sekundi Bjørgenist eespool. Kolmandana lõpetas Julia Tšekaleva. Johaug ise säras õnnest. „Mul-le hakkab alles praegu kohale jõudma, et ma võitsin!” rääkis piiga Aftenpostenile. „Otsustasin, et täna (eile – toim) on minu päev. Arvasin, et Marit ei ole nii võimas ja otsustasin terve tee kõvasti pingutada.”

Moekas neiu

Juba arutlevad norralased, kas 32-aastasele Bjørgenile on vääri-line mantlipärija lei-tud. Johaugi ennast panevad sellised meelitused punastama. Ta on õelnud, et on liht-ne maatüdruk, kes elab ikka veel ema-isaga.

Kuid siiski on ta välja näidanud, et tal on ambitsioone ka väljaspool suusaradu – iludus on üles astunud modelina, poseerinud ajakirjadele ja sügisel üllitas ta oma rõiva-kollektsiooni. „Moemaailm on karm äri ja mul pole mingit garantiid, et ma seal läbi löön,” on neiu Dagbladetile öelnud. „Nagu spordiski, nõuab ka moeäris edu eelkõige rasket tööd ja kokkuvõidvat meeskonda.” **•**

VAL DI FIEMMES MM

Naiste 10 km v

1. Therese Johaug (NORRA) 25.23,4, **2.** Marit Bjørgen (NORRA) + 10,2, **3.** Julia Tšekaljova (VENEMAA) + 32,7, **4.** Miriam Gössner (SAKSAMAA) + 33,2, **5.** Elizabeth Stephen (USA) + 41,2, **6.** Heidi Weng (NORRA) + 43,2 **71.** Heidi Raju (EESTI) + 4.49,4

Anett Kontaveit: tahan hooaja lõpuks kahe-saja parema hulka kuuluda

Intervjuu

Jüri Butšakov
sport@epl.ee

Noor tennisist Anett Kontaveit on üks neist sportlastest, kes kuulub Eesti olümpiakomitee järelkasvuprojekti.

●● **Anett, su hooaja eesmärk on naiste seas kanda kinnitada. Kui rahul sa aasta algusega oled?** Olen veel vähe mänginud, vaid kaks naiste turniiri. Praegu olen rohkem treeninud. Nüüd kavatsen mängida ja kinnistada seda, mida olen õppinud. Üritan naiste seas edukam olla, kuid eks see vajab harjumist, et tasemele jõuda. Võib-olla mängin kaasa noorte Wimbledonis, aga see ei ole veel lõplik otsus, mis sõltub naiste turniiride kalendrist.

●● **Mis on suurim vahe naiste ja neidude seas mängides?**

Noorte seas saab lihtsamini läbi, naistega nii juba ei saa. Kui keskendumine kaob, jääb kiiresti taha ega jõuagi enam tagasi tulla. Tahan, et mäng läheks stabiilemaks.

●● **Kuidas sa mängu otsid? Sul ei ole ju ametlikku treenerit?**

Ametlikku ei ole, kuid kodus treenin Peeter Lambiga, kellega olen ka varem koostööd teinud. Välismaale ta minuga tulla ei taha, selleks peab sparringupartnereid leidma.

●● **Millised on sinu lähiplaanid? 25. märtsil algab Eestis naiste turniir, saan üle pika aja kodus mängida. Enne teen kaasa veel kahel turniiril Inglismaal.**

●● **Oled maailma edetabelis pidevalt tõusnud. Kuhu sa selle aastaga tahad jõuda?**

Tahan olla hooaja lõpuks kahe-saja parema seas. Eks neid naiste turniire mängides vaikselt koht ka tõuseb. **•**

8. MÄRTS KELL 20:30

BERLINER PHILHARMONIKER

LIVE IN CINEMAS

Dirigent **Andris Nelsons**
Kavas: **Mozart, Wagner ja Šostakovič**

Otseülekanne Berliini Filharmooniast kinos Coca-Cola Plaza
Piletid ja lisainfo: www.forumcinemas.ee

Technology Associate

SONY

FORUM DISTRIBUTION

UNITEL CLASSICA

Our Partner Deutsche Bank

TÄNA KINOS ARTIS:

ARTIS
KUNST ON KINOS

EUROPA CINEMAS
MEDIA-PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION

VIIMASED SEANSID!

TÄNA KINOS SÕPRUS:

27.02	Populaarne tüdruk	10:40 14:45 19:25 21:35	Anna Karenina	17:00
	Beebikino: Elavad pildid	11:30	Just nagu armunud	17:05
	Kokoko	12:55	Elavad pildid	19:15
	Armastus	14:45	Valge vangistus	21:50
	www.kino.ee Estonia pst. 9, Tallinn Solarise keskus Tel. 663 1380			

Tehnika ja inimene

Ilmub 28. veebruaril Eesti Päevalehe vahel ●●● Eesti Päevaleht

- Suur pereauto eriti kehvadele teedele
- Eestlased on leiutaja rahvas
- Kuidas valida akutrelli?

1.02-24.03

TALVE JAZZ

L 2.03 kell 17.00
Kumu auditoorium

DREAMLAND
KADI QUARTET
(SOOME-EESTI)

Piletid hinnaga 10.- ja 8.- Piletilevist ja tund enne algust kohapeal! Jazzkaar info 666 0030 ja piletid@jazzkaar.ee.
www.jazzkaar.ee

KAFO

ERGO

●●● Eesti Päevaleht

TALLINNA LINNATEATER

Maaile nähtamatud pisarad
16., 17. aprillil 19.00

Eesti filmi laulud
22., 23. aprillil 19.00

Kassa: 66 50 800
www.linnateater.ee

Kirjanike Maja

Kirjanike Maja musta laega saalis, Harju 1, Tallinn

27. veebruar kell 18.00

LUULETAJAD: PÖGENEMINE KONTORIST

Luulet loevad Igor Kotjuh ja Ain Kaldra.
Muusikat teevad Erki-Andres Nuut ja Spice Mouse.

Info telefonidel 6 276 410 ja 6 276 412
Pilet 2.-, (üli)õpilastele ja pensionäridele 1.-
Toetab Kultuurkapital

kuulutus.lehed.ee | Nüüd kuulutuste tellimine veelgi lihtsam. Vali rubriik, kirjuta tekst ja tasu – kõik ühest kohast! Reakuulutusi saab anda internetis aadressil **kuulutus.lehed.ee**, e-postiga **anni.koppel@lehed.ee** ning kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Info telefonil 680 4506.

Nüüd kuulutuste tellimine veelgi lihtsam!

Telli kuulutus Eesti Päevalehte, Eesti Ekspressi ja Maalehte ühest kohast!

Vali rubriik, kirjuta tekst ja tasu internetipangas.

kuulutus.lehed.ee

Reakuulutusi saab edastada ka e-postiga anni.koppel@lehed.ee ja kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Lisainfo telefonil 680 4506.

AEG KAUBELDA!

Holmes & Meyers kutsub metsaomanikke läbi rääkima metsas planeeritavate raiete üle.

Ostame kasvava metsa raieõigust. Pakkuda võib lageraidest harvenduseni.

ERIPAKKUMINE! Pakume kasvava lepiku eest head hinda.

Lõhutud küttepuude müük, tellimine: tel 600 5323

HOLMES & MEYERS
Metsasöbralik ettevõtmine

tel 5553 3064, 5554 0620
e-post info@holmesmeyers.eu

Laen

• Laen kinnisvara tagatisel. AS A&O LaenuGrupp. Tartu mnt 29 Tln. 648 6083 www.aolaenuud.ee. Tutvuge tingimustega, konsulteerige asjatundjatega.

Müük

• Meie kliendid on arukad ettevõtjad, kes ei kuluta raha edevusele vaid oma tegevusele! Kasutatud kontori ja poe sisetustus. Tähetorni 21-j Tall. E-R 10-17 Kauplusladu APUNEKS OÜ

• Müüa lõhutud küttepuud, 509 2933

Teenused

• KAARDIDENNUSTAVAD
Tel 900 1727 24h, h 1,09€/min
www.ennustus.ee

Tervis

• Kenad ja särtsakad noored massöörid Berit (19) ja Laura (23) kutsuvad lõõgastavale üksik ja paarimassaažile. Tel 5382 0188.

Töö

• Kogemustega ehitaja teeb remonti ja ehitustöid, tel 5599 4964.

• Võtame tööle laiprofiili ehitajaid, elektrikuid kõrgepinge töötamiseks litsentsiga. Tel 515 8558, 5674 6750.

TALLINNA KREMATOORIUM

Lahkunu transport krematooriumisse ööpäeva-ringselt kogu Eesti piires. Tuhastamismatus soodsaima hinnaga. Kõik matuseteenused. KAKS KABELIT. Suurim urnivalik Eestis. Tel 623 8808 24h www.krematoorium.ee

Acre Inkasso koondab nõudeid AS KEIO-E (reg.nr 10316951) vastu. info@acreinkasso.ee

 EESTI METSAMAAKLER
ostame **METSAKINNISTUID JA RAIEÕIGUST**
www.metsamaakler.ee
andres@metsamaakler.ee
7446655, 5285038

Mälestame head sõpra **JOHAN AHLBERGI** ja avaldame kaastunnet lahkunu omastele
Balticumi alpinismiveteranid

Avaldame sügavat kaastunnet kolleeg Kairit Haavelile **ISA** surma puhul
Riigi Kinnisvara AS kollektiiv

Mälestame **TIIT JOOSTI** Sügav kaastunne perele
Vilve ja Sven

Kallis Annika! Meie siiras kaastunne Sulle isa **URMAS GRIŠAKOVI** lahkumise puhul
Sinu klassikaaslased

Mälestame oma kallist Memme 100 sünniaastapäeval **ERIKA KESKKÜLA** 27.02.1913 - 02.07.1986
laste perekonnad

Südamlik kaastunne Helinile armas õe **EVE KIISK** surma puhul
Arvo ja Raivo peredega

Lahkus meie kallis isa, vanaisa ja vanavanaisa **KONSTANTIN TIPPO** 09.06.1917 – 25.02.2013
Ärasaatmine reedel, 1. märtsil Metsakalmistu kabelis
Mäletama jääb tütar Reet perega

Südamlik kaastunne Anne Tammele kalli abikaasa **ADO TAMME** 11.06.1950 – 21.02.2013
surma puhul
Töökaaslased AS Schetelig EVst
Ärasaatmine reedel, 1. märtsil kl 16 Pärnamäel

Pikk ja raske haigus viis ära meie armsa **LIA KINGO** 04.04.1941 - 24.02.2013
Ärasaatmine 2. märtsil 14.30 Pärnamäe Krematooriumist
Tütar Ave ja poeg Rolf lastega ning vend Raul perega

Teatame kurbusega, et on lahkunud meie kallis **URMAS - GEORG GRIŠAKOV** 22.04.1942 - 24.02.2013
Leinavad omaksed
Ärasaatmine 1. märtsil kl 16 Rahumäe kalmistu kabelist

Sa olid üks meie seast **JOHANNES PIRITA** 01.07.1937 - 21.02.2013
Mälestab Tallinna XX Keskkooli VII lend

Mälestame **JOHANNES PIRITAT** ja avaldame kaastunnet omastele
Politsei- ja Piirivalveamet

Südamilik kaastunne lähedastele **MIKK MURU** kaotuse puhul
Töökaaslased ÜLEst

Mälestame ootamatult lahkunud sõpra, kolleegi ja aktiivset golfiklubi liiget **MIKK MURU** ja avaldame sügavat kaastunnet omastele
Eesti Teedemeeste Golfiklubi liikmed

Avaldame kaastunnet Aivo Alajärvele ja tema perele kalli isa **KALVI ALAJÄRVE** surma puhul
OÜ R-Autoveod kollektiiv
Ärasaatmine 2. märtsil 2013 kl 12 Loksa kirikus

HEINO KIIK Mälestame oma endist kolleegi ja avaldame kaastunnet lähedastele
Tallinna Linnavolikogu Kantselei

HEINO KIIK 14.05.1927 - 22.02.2013
Mälestame
Avaldame sügavat kaastunnet Helmi Puurile abikaasa lahkumise puhul
Eesti Teatriliit
Eesti Kutseliste Tantsijate Loomeliit

Avaldame sügavata kaastunnet Alo Vimmsaarele isa **KUULO VIMMSAARE** lahkumise puhul
Kaitseliit

On lahkunud armas isa, vanaisa ja vanavanaisa emeriitprofessor **KUULO VIMMSAARE** 17.12.1921 - 25.02.2013
Leinavad lapsed peredega
Ärasaatmine 1. märts 2013 kell 11 Pärnamäe Krematooriumis

Vennad Grimmid **Lumivalgeke**

“Peeglike, peeglike seinapeal, kes on kauneim kogu maal?”

Siima Škopi originaal-illustratsioonid

Raamatud on saadaval raamatupoodides üle Eesti või tellides www.healugu.ee

EESTI EKSPRESS RAAMAT

Sarja „Areeni bestseller“ 3. raamat **GYÖRGY DRAGOMÁN VALGE KUNINGAS**

„Valge kuningas“ koosneb novellidest, mis illustreerivad tõetruult suureks kasvamise rõõme ja alandusi, moodustades tervikuna paljutahulise ja unustamatu portree elust ängistavas riigis, mis tegelikult võiks olla mis tahes endise Nõukogude Liidu maa.

Raamatud on saadaval raamatupoodides üle Eesti või tellides www.healugu.ee

areeni bestseller

TELEVISIOON

ETV

06.55 Terevisioon

08.55 Draamasari Holby City haigla: Igas halvas... (Inglise 2002)

09.55 Terevisioon*

11.55 Kirjandusministeerium*

12.30 Kiviaid (Eesti Telefilm 1988)

13.00 Riigikogu infotund. Otseülekanne

14.00 Suusatamise MM Val di Fiemmes: Murdmaasuusatamine. Meeste 15 km (v)

KANAL 2

06.00 Punased roosid*, 450

06.45 Joonissari Lucky Luke seiklused: Daltonite verevennad

07.10 Joonissari Delfiin Flipper: Bolo põgenemine

07.35 Joonissari Sylvesteri ja Tweety seiklused: Judin-tudin. Ha-appi!

08.00 Reporter*

09.00 Roosa teemant*, 58

10.00 Keelatud vili*, 71

11.00 Kodus ja võõrsil*, 5441

11.30 Krimi*

12.00 Kriminaalne Venemaa*: Ohtlik film

12.35 Alcatraz*: Garrett Stillman

13.30 Doktor Oz: Dr Ozi ülim dieet

14.30 Komissar Rex: Tappev taro

15.30 Punased roosid, 451

16.30 Keelatud vili, 72

17.30 Roosa teemant, 59

18.30 Kodus ja võõrsil, 5442

19.00 Reporter

20.00 Suur lotokolmapäev

21.00 Avameelselt lasteta karjääri-naistest: Uus hooaeg!

21.30 Pilvede all: Uus hooaeg!

TV3

06.15 Multifilm Redakai

06.40 Multifilm Winxid

07.05 Multifilm Käsna-Kalle Kantpüks

07.30 Multifilm Redakai*

07.55 Kaunis Lola, 122*

08.55 Kirgede torm, 1577*

09.55 Vaprad ja ilusad, 6417*

10.20 Kaua võib!*

10.50 Top Shop

11.05 Öhtusöök viiele: Baaridaamid ja baarmenid*

11.35 Monk 3, 4: Hr Monk lastakse lahti

12.30 Suletud uste taga 2, 5: Ema Klammerdub poja külge*

13.30 Dr House 8, 12: Chase*

14.30 Vaprad ja ilusad, 6418

15.00 Lena, mu elu armastus, 41

16.00 Kaunis Lola, 123

17.00 Kirgede torm, 1578

18.00 Kätemaksukontor 3, 1: Produkt

19.00 Seitsmesed uudised

19.30 Öhtusöök viiele: Baaridaamid ja baarmenid*

20.00 Kaalul on rohkem kui elu: Andro

21.00 Võimalik vaid Venemaal UUS HOOAEG!

21.30 Kondid 7, 12: Võtteplats

22.30 Kätemaks 1, 9: Kahtlus

23.30 Top Gear 16, 2

01.05 Üksus 4, 16: Hill 60

02.00 Leidja 1, 6: Väikesed rohelised mehikesed

02.50 Moodne perekond 2, 4: Võõrad jooksulindil

03.15 Seitsmesed uudised

03.45 Top Gear 16, 2*

04.40 Öhtusöök viiele*

05.05 Seitsmesed uudised

05.30 Lena, mu elu armastus, 41*

ETV2, KANAL 11, TV6, KANAL 12

ETV2

07.10 Animasari Völukarussell: Jaht paberitükidele (Prantsuse 2009)*

07.20 Animasari Tinga Tinga lood*

07.30 Animasari Siilipoiss Alfredi salapäraseid seiklused*

07.45 Animasari Näh (Inglise 2007)*

07.50 Animasari Simsala Grimm*

08.15 Lastetuba

08.35 Meestele (Eesti Telefilm 1967)

09.00 Ringvaade*

10.05 Midsomeri mõrvad

11.45 Eesti TOP 7*

12.29 ERR-i uudised

16.00 Rahva vabadus (Eesti 2010)

17.30 Simson Seakülast (ETV 1995)

18.00 Animasari Geronimo Stiltoni lõbusad lood (Itaalia 2008)

18.20 Animasari Näh (Inglise 2007)

18.30 Lastetuba

18.45 Animasari Vahva Roosi: Kuidas püüda kaja (Inglise 2010)

18.55 Animasari Samsam (Prantsuse 2010)

19.05 Animasari Tinga Tinga lood: Miks sisalik end kivide all peidab

19.15 Animasari Hiirelabor: Kapsaindikaator (Lõuna-Aafrika Vabariigi 2009)

19.20 Aktuaalne kaamera (viipekeeles)

19.30 Aktuaalne kaamera (vene keeles)

20.00 Meie inimesed

20.20 Minuscule (Prantsuse 2011)

20.30 Kõögikodanikud (venekeelsete subtiitritega)*

21.00 lühikas Legend vägevast seebist (Eesti 2011)

21.30 Keeluaia kuningas, 3/12

22.20 Maailma

KANAL 11

06.30 Totaalne ärkamine!

09.00 Doktor Oz*

09.55 Ellen*

10.50 Madin vannitoas

11.20 Superlapsehoidja*

12.10 Top Shop, 31

12.25 Kuulsuste kodukujundaja*, 8

12.55 Mis sul seljas on?!

13.25 Kadunud*

14.25 Südametukse, 135

15.15 Südametukse, 136

16.10 Superlapsehoidja

17.05 Naistekliinik, 103

18.00 Doktor Oz

19.00 Eesti vs Jõekalda

20.00 Ellen

21.00 Mängufilm Armastuse piir (The Edge of Love, UK 2008)

23.15 Vampiir, vaim ja libahunt, 3

00.10 Reporter

01.00 Naistekliinik*, 103

01.45 Eesti vs. Jõekalda*

02.40 Eva Luna, 36

03.30 Doktor Oz

04.15 Doktor Oz*

05.00 Reporter*

05.45 Talisman, 89

TV6

06.00 Hommikuraadio

09.00 Seitsmesed uudised

09.30 Kodu keset linna 3, 15

10.00 Kutsuge Cobra 11 6, 88

11.00 Tomb Raider – seikleja

12.50 Kalamehejutud 4, 21

13.20 Top Shop

13.30 Kodu keset linna 3, 16

14.00

MEIE PLANEET : VISIOONID

Meie planeet

VÄIKE NÕID

ÜHEST OTSAST EHITAME...

TEISEST OTSAST LAMMUTAME...

KAS SEE POLE MITTE SAMA MAJA?

EI EI!

Dilbert

SCOTT ADAMS

IGA KORD, KUI MUL TEKIB IDEE MÕNE UUE ÄPI LEIUTAMISEKS, AVASTAN MA, ET JUBA VÄHEMALT KÜMME INIMEST ON MIDAGI SAMALAADSET LEIUTANUD.

KUIVÕRD MAA ELANIKKOND ON PIDEVAS SUURENEMISES, VÕIB IGA MINU UUE IDEE POTENTSIAALNE VÄÄRTUS OLLA MITTE SUUREM NULLIST.

KOGU MAA ELANIKKOND ON SÜÜDI, ET SUL ON EBAORIGINAALSED IDEED.

SINU NÕUSTUMINE KÕLAB KAHTLASILT PILKE-SARNASELT.

ILM

Kolmapäev 0...+5
Läänekaare tuul 3–9 m/s

Neljapäev 0...+4
Läänetuul 5–12 m/s

Reede 0...+3
Loode- ja põhjatuul 5–12 m/s

Laupäev -5...-10
Lõuna- ja kagutuul 3–9 (12) m/s

RISTSÕNA

	AKNA VARRAS-SULGUR NOVA SCOTIA	ETTE-TÄHENDUS ISKULINE ASESONA	(ÜHIS)TOIT VALD IDA-VIRUMAAL	OHMU MAAILMA VAHETU TAJUMINE	ROOSIÖIT MEENUTAV EHS-MOTIV LIND	IRVITUS JÕUKAS	TESTE ABITA KAESOLEVA AJANI	KUULSUS-TUTTAV LUKKUS ETRUSKI JUMALANNA	VANA VÄETI INIMENE SIBERI HIRV
VÄRVI-TOONISTIK TEISIPÄEV									
MASINA PÕORLEV PÕHIOOSA SUPIMULK									
SÜLELUS									
LELL ON ISA ...									
NAO ILU-JUMESTUS									
RIIK EUROOPAS									
N NAABER									
LEELIS-METALL									
KUMMAR-GIL									
PAPS									
MEHENIMI									
VEELIND									
VILETS									
PEENE-TERALISED INIJA-TANGUD									
UHSKONNA PIIRITLETUD INIMRÜHM TUULEHOOG									

ERKKI KÕLU PÄEVAANEKDODID

•• Ajakirjanik siseministrile: „Te tühistasite politseijuhi konkursi. Miilits, Hunt ja Koort sellele kohale enam ei saa, aga kes siis?”

„Ah, mul on Kamal!” vastab Ken-Marti Vaher.

•• Nudistide rannas jookseb Juku ema juurde: „Emme, ma nägin üht suurte tissidega tädi. Palju suurematega kui sinul!”

„Mida suuremad on tädil tissid, pojake, seda rumalam ta on!”

„Veel nägin ma seal üht suure nokuga onu!”

„Mida suurem on onul noku, pojake, seda rumalam ta on!”

Juku jookseb veel kord minema ja hõikab tagasi tulles: „Emme, emme! Meie issi ajab seal ühe väga rumala tädiga juttu! Ja mida rohkem ta temaga räägib, seda rumalamaks ta ise muutub!”

•• Eksam arstiteaduskonnas. Eksa-miruumist väljub kurva näoga noor-meis. Kursusekaaslased kogunevad tema ümber: „Noh, said läbi?”

„Ei.”

„Miks?”

„Ta esitas mulle ühe küsimuse.”

„Millise?”

„Mida on vaja klistiiri tegemiseks?”

„Ja mis sa vastasid?”

„Noh, ma vastasin – tagumikku.”

SUDOKU

Pappocom

Lahendused ja vihjed: www.sudoku.com

1	2			9	7			3
						4		2
	4			8				
3				2				
6		2	3		4	5		8
				1				7
				6			1	
4		5						
9			2	4			6	5

SUDOKU reeglid

•• Täida tühjad kohad numbritega 1 kuni 9. Numbrid 1 kuni 9 peavad esinema igas 9 veerus, igas 9 reas, igas 3 x 3 ruudus. Igas reas, igas veerus ja igas 3 x 3 ruudus võib iga number esineda ainult ühel korral.

Eelmise mängu lahendus:

8	2	6	9	7	4	3	5	1
3	4	7	6	5	1	2	9	8
5	9	1	3	2	8	7	4	6
1	5	3	8	9	7	6	2	4
9	7	8	2	4	6	1	3	5
2	6	4	1	3	5	9	8	7
7	8	9	5	6	2	4	1	3
6	3	5	4	1	9	8	7	2
4	1	2	7	8	3	5	6	9

Sudoku EPL-i veebiväljaandes

Mängi: www.epl.ee/sudoku

